

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁY NA LATA 2014-2020

WWW.SZAMOTULY.PL

Szanowni Państwo

W listopadzie 2012 roku samorząd Miasta i Gminy Szamotuły podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania podstawowego dokumentu rozwojowego Miasta i Gminy, czyli strategii rozwoju. Do współpracy w realizacji tego projektu zostali zaangażowani specjaliści z Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych WOKiSS z Poznania.

Prace nad strategią zostały poprzedzone opracowaniem „Raportu o stanie Miasta i Gminy Szamotuły”, którego celem było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację społeczną i gospodarczą Miasta i Gminy. Raport pokazał również określone trendy rozwojowe, stając się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny perspektyw dalszego rozwoju Miasta i Gminy.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w wyniku szerokich konsultacji społecznych (sondaż ankietowy, wywiady z opiniotwórczymi mieszkańcami, spotkania, dyskusje), została wytyczona strategia Miasta i Gminy, wskazująca jej wizję, czyli pożądany stan docelowy, cele rozwojowe oraz sposoby ich osiągnięcia.

Prace, związane z formułowaniem wizji, misji, celów i projektów realizacyjnych, były prowadzone przez szeroki zespół osób, zarówno pracowników Urzędu Miasta i Gminy, radnych, jak i reprezentantów różnych organizacji i instytucji, które na co dzień z nami współpracują.

Po wielu spotkaniach warsztatowych oraz dyskusjach w zespołach problemowych, prowadzonych przez całą pierwszą połowę 2013 roku, powstały konkretne rekomendacje, dotyczące rozwoju Miasta i Gminy do 2020 roku, uwzględniające istniejące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne.

Niniejszy program strategiczny bazuje na faktycznym stanie zasobów Miasta i Gminy, i stanowi kontynuację dotychczasowego, wieloletniego procesu ich rozwoju. Wyznaczone w dokumencie plany realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki wewnętrzne i zewnętrzne, ale zawsze powinno się uwzględniać główne kierunki rozwoju Miasta i Gminy, czyli dążenie do zapewnienia wszystkim mieszkańcom dogodnych warunków rozwoju, pracy i wypoczynku.

Na koniec składam serdeczne podziękowania wszystkim mieszkańcom Miasta i Gminy Szamotuły, którzy przyczynili się do powstania dokumentu Strategii.

**Burmistrz Miasta i Gminy Szamotuły
Włodzimierz Kaczmarek**

Osoby, które brały udział w pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014-2020

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU STRATEGICZNEGO
Włodzimierz Kaczmarek – Burmistrz Miasta i Gminy Szamotuły

Imię i Nazwisko	Funkcja/instytucja
Wojciech Rabski	I zastępca burmistrza Miasta i Gminy Szamotuły
Janusz Stanke	II zastępca burmistrza Miasta i Gminy Szamotuły
Stefan Maćkowiak	sekretarz
Roman Białasik	kierownik Wydziału Inwestycji i Gospodarki Komunalnej
Małgorzata Kurczewska	kierownik Wydziału Ekologii i Ochrony Środowiska
Hanna Piątkowska	kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich
Marcin Piechocki	kierownik Wydziału Kultury, Sportu i Funduszy Pomocowych
Stanisława Szymaniak	kierownik Wydziału Administracyjno-Gospodarczego
Henryk Żłobiński	kierownik Wydziału Promocji Miasta, Informatyki i Współpracy Zagranicznej
Rafał Stachowiak	inspektor Wydziału Promocji Miasta, Informatyki i Współpracy Zagranicznej
Andrzej Franke	podinspektor Wydziału Promocji Miasta, Informatyki i Współpracy Zagranicznej
Monika Rasztorf	inspektor Wydziału Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej
Roman Luther	podinspektor Wydziału Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej
Jan Stróżyk	podinspektor Wydziału Inwestycji i Gospodarki Komunalnej
Zbigniew Bomba	samodzielne st. ds. Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
Piotr Michalak	dyrektor Szamotulskiego Ośrodka Kultury
Rafał Krzykała	dyrektor Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
Jaromir Zieliński	dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Maciej Adamski	dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół
Leszek Klijewski	kierownik Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych

Koordynatorem prac ze strony Miasta i Gminy był pan Stefan Maćkowiak - sekretarz

Eksperci Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych:

Radosław Szarleja, Ewa Zielińska, Tomasz Hałas, Marta Czarnecka, Maciej Pietrzykowski

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	4
1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII	5
1.1. PROCES TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁY	5
1.2. STRUKTURA STRATEGII	7
2. ANALIZA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ „STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁY NA LATA 2004-2014”	10
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	13
3.1. WYNIKI SONDAŻOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH	13
3.2. ANALIZA SWOT.....	20
4. WIZJA I MISJA MIASTA I GMINY.....	36
4.1. WIZJA MIASTA I GMINY.....	36
4.2. MISJA ROZWOJU MIASTA I GMINY	36
5. CELESTRATEGICZNE.....	38
6. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE.....	41
6.1. ZAŁOŻENIA I KRYTERIA WYBORU PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	41
6.2. ZESTAWIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	41
6.3. ZAKRES CZASOWY PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	44
6.4. PREZENTACJA I UZASADNIENIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.....	45
7. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBŁU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM	69
7.1. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁY NA LATA 2014-2020 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU KRAJU 2020	69
7.2. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁY NA LATA 2014-2020 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU	71
8. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	73
8.1. WDRAŻANIE ZAPISÓW STRATEGII	73
8.2. MONITORING REALIZACJI STRATEGII	73
8.3. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII (EWALUACJA)	75
8.4. EWENTUALNE KOREKTY PLANU I JEGO AKTUALIZACJA.....	76
8.5. INFORMOWANIE SPOŁECZEŃSTWA	76
12. SPIS TABEL.....	78
13. SPIS WYKRESÓW.....	78
14. SPIS RYSUNKÓW	78
ZAŁĄCZNIK 1. KARTY PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH	79
ZAŁĄCZNIK 2. FORMULARZ ANKIETY.....	123

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII

1.1. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły

Po kilku miesiącach intensywnych prac dobiegł końca proces opracowywania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły, który rozpoczął się w listopadzie 2012 roku podpisaniem umowy między Miastem i Gminą Szamotuły a Wielkopolskim Ośrodkiem Kształcenia i Studiów Samorządowych WOKiSS z Poznania.

Proces sporządzania Strategii był wspólną pracą liczego grona przedstawicieli samorządu (pracowników Urzędu Miasta i Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, radnych oraz lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli różnych grup społecznych) oraz konsultantów WOKiSS. Charakterystyczną cechą tego procesu była aktywna pomoc ze strony Miasta i Gminy w zbieraniu danych, uczestnictwo w interpretacji tych danych i sporządzeniu diagnozy stanu Miasta i Gminy oraz szeroka partycypacja przedstawicieli różnych instytucji z terenu Miasta i Gminy w określaniu możliwości rozwojowych i budowaniu programów strategicznego rozwoju.

Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces ten był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie strategii zostało poprzedzone sporządzeniem kompleksowego „**Raportu o Stanie Miasta i Gminy Szamotuły**”. Celem jego przygotowania było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Miasta i Gminy.

Na początku zostało przeprowadzone spotkanie z przedstawicielami Miasta i Gminy, w trakcie którego szczegółowo omówiono proces sporządzania diagnozy stanu Miasta i Gminy oraz przedstawiono zakres niezbędnych informacji do opracowania Raportu. Zbieraniu danych poświęcono kilka następnych tygodni. Praca ta była realizowana przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz wielu innych jednostek i instytucji.

Zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Miasta i Gminy według stanu na dzień opracowywania Raportu, jak również za kilka lat wstecz. Dzięki temu powstała możliwość dokonywania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównywania poziomu rozwoju Miasta i Gminy na przestrzeni ostatnich lat. Raport pokazał także pewne trendy rozwojowe i stał się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Miasta i Gminy. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji Strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Sporządzony Raport stał się punktem wyjścia do przygotowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy.

Przed przystąpieniem do prac planistycznych dokonano także szczegółowego **przeglądu realizacji projektów, zapisanych w dotychczasowej „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2004-2014”**. Jego wyniki wykazały, że zdecydowana większość zadań została wykonana, bądź są one w trakcie realizacji (w sytuacji, gdy mają one charakter ciągły lub gdy czas ich realizacji wykracza poza horyzont poprzedniej Strategii).

Bardzo cennym, wykorzystanym w pracach nad Strategią, źródłem informacji był **sondaż ankietowy**, przeprowadzony wśród mieszkańców Miasta i Gminy poprzez rozprowadzanie ankiet w Urzędzie Miasta i Gminy, sołectwach oraz poprzez młodzież szkolną. Łącznie wypełniono 144 ankiety. Nie jest to liczba pozwalająca na traktowanie badania jako w pełni reprezentatywnego głosu lokalnej społeczności – jej cel był inny – możliwość wypowiedzenia się na temat warunków życia w Gminie i kierunków jej rozwoju przez grupę aktywnych mieszkańców. Sondaż był więc ważną, ale nie jedyną, formą partycypacji społecznej w procesie budowania strategii.

W Rozdziale 3 zostały przedstawione wyniki badań, natomiast wzór ankiety został zamieszczony w Załączniku 2 (na końcu niniejszego opracowania).

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju Gminy, były **wywiady z przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji z terenu Miasta i Gminy**. Łącznie przeprowadzono ponad 30 indywidualnych spotkań z kluczowymi pracownikami Urzędu Gminy, szefami jednostek gminnych i poza gminnych, radnymi, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych i młodzieżą gimnazjalną. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie Miasta i Gminy oraz propozycji ich poprawy.

Spotkanie, podsumowujące część diagnostyczną prac i wprowadzające do części planistycznej, odbyło się 24 kwietnia 2013 roku z udziałem grona przedstawicieli społeczności gminnej – Burmistrza, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, radnych oraz szefów jednostek i instytucji, działających na terenie Miasta i Gminy.

W pierwszej części były one poświęcone prezentacji podstawowych danych o Mieście i Gminie oraz podsumowaniu diagnozy stanu Miasta i Gminy (w formie analizy SWOT), zaprezentowanej przez konsultantów w podziale na poszczególne aspekty życia Miasta i Gminy. Analiza dotychczas zgromadzonych danych (informacje statystyczne, raporty, sprawozdania, ankiety, wywiady) pozwoliła na zidentyfikowanie zarówno atutów (silnych stron) Miasta i Gminy, jak i pewnych braków i problemów, które zostały omówione i uzupełnione w trakcie plenarnej dyskusji. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój Miasta i Gminy. Z kolei usunięcie bądź zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy.

Jednym z punktów spotkania była dyskusja na temat wizji i misji rozwoju Miasta i Gminy, czyli ich pożądanego obrazu docelowego oraz kierunków rozwoju i głównych działań w celu uzyskania tego stanu w przyszłości.

Następnie konsultanci zaprezentowali propozycję kilkudziesięciu konkretnych działań (uporządkowanych tematycznie), których wdrożenie w okresie obowiązywania Strategii powinno w dużym stopniu przyczynić się do zaspokojenia zgłoszonych potrzeb mieszkańców i doprowadzić do zamierzonego stadium rozwoju. Zestawienie działań

zostało przygotowane na podstawie wyników wywiadów, ankiet, konsultacji oraz analiz i obserwacji konsultantów. W trakcie plenarnej dyskusji jej uczestnicy odnieśli się do propozycji i zgłosili wiele uwag i propozycji uzupełnień.

W końcowej części spotkania konsultanci zapoznali uczestników z dalszym przebiegiem prac nad dokumentem Strategii, to znaczy sposobem sporządzenia ostatecznych wersji wizji i misji oraz doprecyzowania projektów strategicznych, aby mogły się one stać praktycznymi narzędziami wdrażania strategii, wskazującymi, co, kto, kiedy i jak powinien zrobić, aby zaplanowane przedsięwzięcia zostały faktycznie wprowadzone w życie.

Po spotkaniu konsultanci przesłali uporządkowane wersje propozycji analizy SWOT, wizji, misji, celów i projektów strategicznych do powołanych pięciu tematycznych zespołów roboczych, których zadaniem stało się dopracowanie powyższych elementów strategii, a następnie rozpisanie projektów strategicznych na szczegóły. Zespoły te to:

- 1) Zagospodarowanie przestrzenne, rozwój gospodarczy
- 2) Drogi i komunikacja, pozostała infrastruktura techniczna, czystość, środowisko
- 3) Oświata, kultura, sport, rekreacja
- 4) Pomoc społeczna, mieszkalnictwo, zdrowie
- 5) Lokalna społeczność, bezpieczeństwo, zarządzanie, organizacja Urzędu Miasta i Gminy.

Każdy z zespołów roboczych spotkał się najpierw indywidualnie, a następnie z konsultantami, wypracowując ostateczną postać głównych zagadnień dokumentu Strategii. Przeprowadzono także konsultacje z kierownictwem Urzędu Miasta i Gminy.

W kolejnym etapie prac konsultanci, w kontakcie z przedstawicielami Miasta i Gminy, uzasadnili wybór i opisali wszystkie cele, programy i projekty strategiczne. Zaproponowali także sposób monitorowania wykonania strategii za pomocą zestawu wskaźników po to, aby w każdej chwili istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie strategii.

1.2. Struktura strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze.

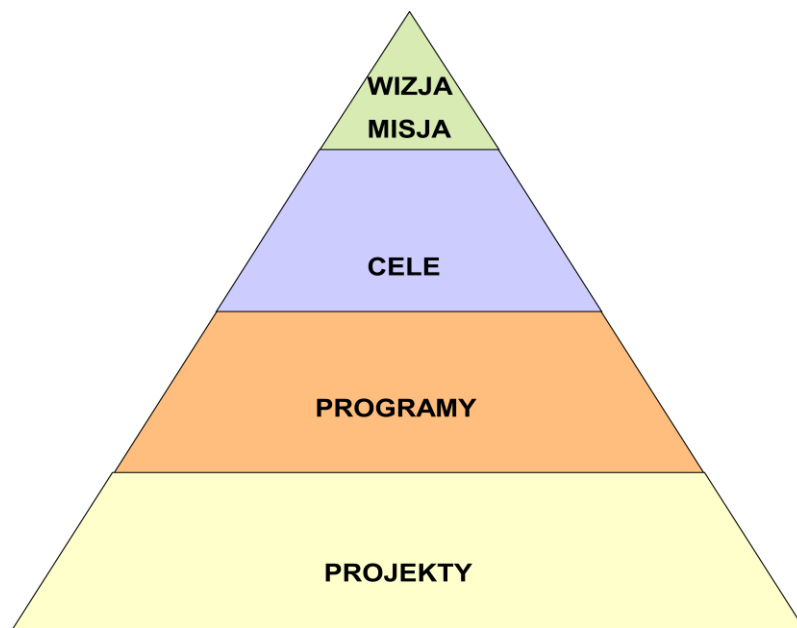
Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Miasta i Gminy**, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Miasta i Gminy.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Miasta i Gminy**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Miasta i Gminy w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Programy strategiczne
3. Projekty realizacyjne
4. Zadania do wykonania.

Rysunek 1. Układ strategii¹

Każdy cel, program i projekt zostały w dokumencie Strategii dokładnie uzasadnione i scharakteryzowane.

Następnym, po misji poziomem, planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Miasta i Gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Miasta i Gminy, określonego w ich wizji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działania samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii. Projekty te zostały w niniejszym dokumencie szczegółowo rozpisane. Każdy projekt opatrzono opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru oraz inne, ważne dla jego realizacji, informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano zestaw niezbędnych danych, obejmujących przede wszystkim **zadania**, czyli czynności do wykonania w ramach każdego projektu. Zostały tutaj również określone inne informacje – opis beneficjentów i celu, dla jakiego projekt

¹ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie strategii to opracowania własne

jest realizowany, informacje o jednostce odpowiedzialnej za jego wykonanie oraz jednostkach współpracujących, a także daty realizacji poszczególnych zadań.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) diagnozy
- 2) planowania
- 3) wdrożenia
- 4) oceny.

Kluczowym elementem w przygotowaniu Strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją Strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Duży nacisk położono na opisanie celów, programów i poszczególnych projektów, które jako finalne „produkty” przeprowadzonych analiz i konsultacji, wynikają bezpośrednio z opisanych w pierwszej części Strategii (diagnozie Miasta i Gminy) uwarunkowań rozwojowych oraz przyjętych strategicznych kierunków rozwoju Miasta i Gminy.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie mieszkańcy chcieliby, aby były zrealizowane do 2020 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków własnych, środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

W rzeczywistości cele, zapisane w Strategii, nigdy nie są osiągnięte dokładnie w takim zakresie, w jakim są za pierwszym razem zaplanowane, bowiem w ciągu wielu lat realizacji przedsięwzięć strategicznych zmienia się zarówno samorząd, jak i jego otoczenie – pojawiają się nowe koncepcje, wyzwania, oczekiwania i możliwości, których konsekwencją jest zmiana lub nawet zaniechanie części pierwotnych planów, a w ich miejsce wprowadzane są inne.

2. ANALIZA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEJ „STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY SZAMOTUŁYNA LATA 2004-2014”

Pierwszym etapem prac nad opracowaniem „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014-2020” było spojrzenie wstecz – na to, co zostało zrealizowane w ciągu minionych kilku lat w ramach „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2004-2014”, uchwalonej przez Radę Miasta i Gminy Szamotuły dnia 17 listopada 2003 roku.

Dokonano analizy wykonania zapisów dotychczasowej Strategii w celu:

- sporządzenia zestawienia zadań, które zostały zrealizowane w całości
- identyfikacji zadań zrealizowanych częściowo - w celu poznania przyczyn niepełnego wykonania i określenia pozostałych prac, ponieważ mogą lub powinny one zostać wprowadzone do nowej Strategii
- identyfikacji zadań nie rozpoczętych i wyjaśnienia przyczyn zaistniałej sytuacji
- identyfikacji zadań o charakterze ciągłym.

Realizacja „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2004-2014” odbywała się zgodnie z jej misją:

„Szamotuły to silny ośrodek gospodarczy z bogatymi tradycjami i kulturą, centrum przemysłu rolno-spożywczego i usług, silnie związany z aglomeracją poznańską, dążący do zapewnienia mieszkańcom nowoczesnych warunków życia”.

w oparciu o dwa **strategiczne cele rozwoju Miasta i Gminy**:

- 1. Rozwój gospodarczy i inwestycje**
- 2. Rozwój społeczno-kulturowy,**

w ramach których sformułowano szereg programów i projektów strategicznych.

Każdemu projektowi przyporządkowano kilka lub kilkanaście zadań do wykonania. Poniżej przedstawiono informację na temat stopnia ich realizacji:

Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy i inwestycje

W ramach tego celu wyznaczono do realizacji 11 projektów:

- 1.1.1. Wodociągowanie Miasta i Gminy
- 1.1.2. Dalsza kanalizacja Gminy
- 1.1.3. Modernizacja i rozbudowa istniejącego system komunikacyjnego Miasta i Gminy
- 1.1.4. Wysypisko międzygminne i międzypowiatowe
- 1.2.1. Rozwój systemu segregacji i utylizacji odpadów stałych
- 1.2.2. Poprawa jakości powietrza
- 1.2.3. Rewitalizacja Rynku i starej części miasta
- 1.2.4. Opracowanie wieloletniego planu gospodarowania zasobami mieszkaniowymi miasta, w tym opracowanie systemu inwentaryzacji budynków
- 1.3.1. System promocji Miasta i Gminy

1.3.2. Wsparcie organizacji przedsiębiorców

1.3.3. Wspieranie inicjatyw społeczno-gospodarczych mieszkańców.

W ramach tych projektów zidentyfikowano aż 95 zadań do wykonania, przede wszystkim w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dróg.

Zrealizowano większość zadań; fakt niepełnej realizacji części z nich (kanalizacja, drogi) wynika głównie z ograniczonych środków finansowych. Zadania będą one kontynuowane w kolejnych latach i finansowane będą z budżetu Miasta i Gminy oraz nowych środków pomocowych.

Należy zauważyć, iż zadania w zakresie budowy dróg gminnych, chodników, ścieżek rowerowych i oświetlenia, to zadania praktycznie nigdy nie kończące się i w kolejnym planie strategicznym, wiele kolejnych odcinków będzie wyznaczonych do realizacji.

Cel strategiczny 2: Rozwój społeczno-kulturowy

W ramach tego celu wyznaczono do realizacji 16 projektów:

2.1.1. Modernizacja i unowocześnienie bazy oświatowej

2.1.2. Budynek gimnazjum

2.1.3. Dalszy rozwój infrastruktury sportowej

2.1.4. Kontynuacja procesu informatyzacji instytucji oświatowych, kulturalnych i sportowych

2.1.5. Projekt rozwoju zawodowego kadry nauczycielskiej i pracowników instytucji kultury i sportu

2.1.6. Rozwój współpracy z miastami partnerskimi

2.1.7. Pielęgnowanie tożsamości kulturowej Szamotuł

2.1.8. Poprawa bazy lokalowej instytucji kulturalnych

2.1.9. Wzbogacenie oferty kulturalnej w Mieście i Gminie

2.1.10. Szkoły ośrodkami animacji życia młodzieży

2.2.1. Stworzenie warunków do integracyjnego wychowania dzieci upośledzonych w placówkach oświatowych, kulturalnych i sportowych

2.2.2. Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych

2.2.3. Rozwój usług opiekuńczych w domu chorego

2.2.4. Podejmowanie programów integracyjnych, przeciwdziałających izolacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych

2.2.5. Organizacja badań i programów profilaktyki zdrowotnej

2.2.6. System monitoringu- bezpieczeństwo publiczne.

W ramach tych projektów zidentyfikowano 74 zadania, zarówno w sferze inwestycyjnej, jak i w sferze organizacyjnej. Udało się zrealizować prawie wszystkie zadania.

Większość z tych zadań dotyczyło zagadnień, związanych ze szkolnictwem i zagospodarowaniem czasu wolnego mieszkańców. Wiele z zadań ma też charakter ciągły, tzn. były realizowane, są realizowane i będzie realizowane w kolejnych latach. Remonty i modernizacje w obiektach szkolnych i sportowo-rekreacyjnych to również zadanie nigdy nie kończące się.

Analiza realizacji zadań strategicznych założonych w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2004-2014” pokazuje, że **zdecydowana większość zadań, które postawiły przed sobą władze oraz Rada Miasta i Gminy w 2004 roku, została**

wykonana. Nie zrealizowano zaledwie kilku zadań i to częściowo z powodów niezależnych od gminy (stan gospodarki i finansów publicznych). Tak dobre wykonanie poprzedniej Strategii wskazuje, iż plany były dobrze wyznaczone i realne do wypełnienia, a władarze Miasta i Gminy dbali o rozwój samorządu. Niemal całkowita realizacja poprzedniej Strategii była jednym z podstawowych motywów do podjęcia prac nad nowym dokumentem strategicznym, aby na najbliższe lata wyznaczyć do realizacji kolejne ważne, spójne i ambitne projekty.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

3.1. Wyniki sondażowych badań ankietowych

3.1.1. Organizacja badań

a) Teren badań

Badania były przeprowadzone na terenie Miasta i Gminy Szamotuły w styczniu i lutym 2013 roku. Większość ankiet została dystrybuowana do rodziców/dziadków/sąsiadów poprzez uczniów szkół gminnych. Ankiety były także rozdawane sołtysom, radnym i kierownikom jednostek. Były również wyłożone w Urzędzie Miasta i Gminy.

b) Charakterystyka grupy badawczej

W ramach badań respondenci wypełniali metryczkę w danych osobistych, dzięki czemu można określić ich wiek (18-29, 30-39, 40-49, 50-59 i powyżej 60 lat), płeć, wykształcenie, status zawodowy oraz sołectwo i miejscowość, w których mieszkają.

W badaniu warunków życia w Gminie udział wzięło jej 144 mieszkańców, w tym 92 kobiety i 52 mężczyzn. Grupę respondentów w 41,6% stanowiły osoby z wyższym wykształceniem, następnie w 42,4% osoby z wykształceniem policealnym i średnim, w 14,6% z wykształceniem zawodowym, a pozostałych 1,4% to osoby z wykształceniem podstawowym. Najlichnieszą grupę wiekową stanowili mieszkańcy w wieku 30-39 lat, których w badaniu łącznie wzięło udział 45 osób (co stanowi 31,3% wszystkich badanych). 78 osób deklaroowało status zawodowy „pracownik etatowy”, 19 osób „rolnik”, 32 osoby „niepracujący”, 9 osób „przedsiębiorca”. Wśród respondentów było 5 studentów, 1 osoba nie podała swojego statusu zawodowego.

c) Charakterystyka narzędzia badawczego

Badania zostały przeprowadzone za pomocą specjalnie w tym celu skonstruowanej ankiety. Kwestionariusz składał się z 3 pytań (2 zamkniętych i 1 otwartego). Założono, iż odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie mieszkańcy Gminy:

- Ocenia warunki życia w Gminie
- Wskazują zadania, które według nich są najważniejsze i najpilniejsze do zrealizowania w skali całej Gminy
- Wymieniają najważniejsze działania do zrealizowania na terenie sołectwa zamieszkania
- Wypełniają metryczkę.

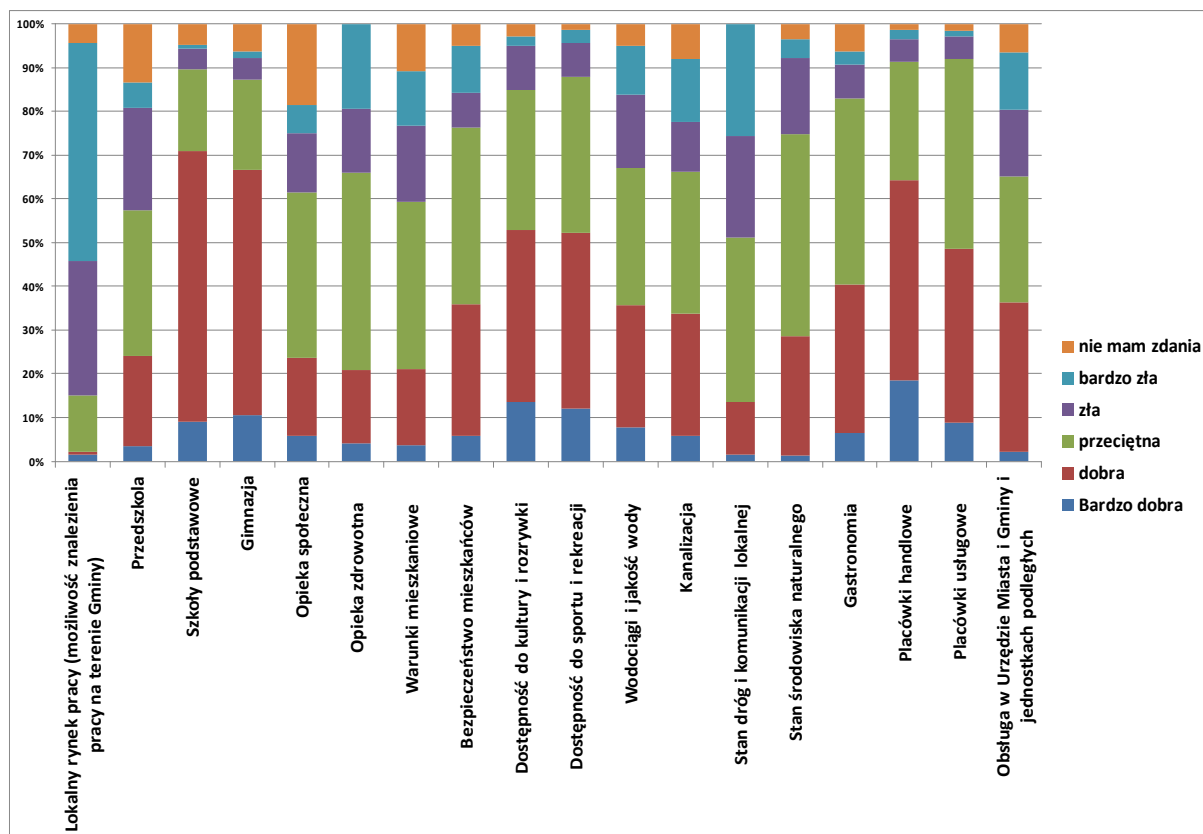
3.1.2. Ocena warunków życia w Mieście i Gminie Szamotuły

Ocenie poddano 19 obszarów życia, w tym infrastrukturę techniczną, opiekę zdrowotną, funkcjonowanie gminnej oświaty, obsługę w Urzędzie Miasta Gminy, czy wizerunek Gminy. Ankietowani ocenili według 5-stopniowej skali jakości stan poszczególnych dziedzin:

1. Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)
2. Żłobki
3. Przedszkola
4. Szkoły podstawowe
5. Gimnazja
6. Opieka społeczna
7. Opieka zdrowotna
8. Warunki mieszkaniowe
9. Bezpieczeństwo mieszkańców
10. Dostępność do kultury i rozrywki
11. Dostępność do sportu i rekreacji
12. Wodociągi i jakość wody
13. Kanalizacja
14. Stan dróg i komunikacji lokalnej
15. Stan środowiska naturalnego
16. Gastronomia
17. Placówki handlowe
18. Placówki usługowe
19. Obsługa w Urzędzie Miasta i Gminy i jednostkach podległych

Wyniki części ankiety, dotyczącej warunków życia w Mieście i Gminie Szamotuły, przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Ocena warunków życia w Mieście i Gminie Szamotuły przez jej mieszkańców

Z przedstawionego zestawienia wynika, że respondenci **najniżej ocenili lokalny rynek pracy**. Prawie 81% wszystkich badanych wystawiło ocenę „bardzo złą” i „złą”. Drugą dziedziną, którą mieszkańcy oceniają negatywnie, jest stan dróg i komunikacji lokalnej. Jako „bardzo złą” i „złą” sytuację postrzega aż 49% ankietowanych. Ponad 1/3 badanych wyrażała duże niezadowolenie z opieki zdrowotnej (zwłaszcza mieszkanki Szamotuł). Często narzekano na pracę ośrodka zdrowia, a także utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów. Ponadto nisko oceniono również warunki mieszkaniowe oraz przedszkola, zwłaszcza w samych Szamotułach.

Z kolei **najwyżej wśród mieszkańców oceniane są szkoły podstawowe oraz gimnazja**, które otrzymały pozytywne noty odpowiednio od 71% i 67% ankietowanych (przy czym mieszkańcy wsi wystawili oceny o około 10% wyższe). **Niewątpliwym atutem Miasta i Gminy Szamotuły pozostaje też dostępność placówek handlowych** (64% pozytywnych odpowiedzi) oraz dostępność kultury i rozrywki oraz sportu i rekreacji (około 53% pozytywnych odpowiedzi, jednak można zauważyć, iż mężczyźni mieszkający na wsiach wystawili zdecydowanie gorsze noty w porównaniu z mieszkańcami Szamotuł). Podobny wynik otrzymał także miernik „placówki usługowe”, który zebrał niemal 49% ocen „bardzo dobrych” i „dobrych”.

Ocena warunków życia w Gminie **w podziale na płeć** przebiegła dość podobnie. Grupy nie odznaczały się skłonnością do skrajnych ocen warunków życiowych. Mężczyźni wystawili więcej ocen „dobrych” i „bardzo dobrych”. Nieco wyżej od kobiet ocenili opiekę zdrowotną, bezpieczeństwo publiczne i placówki handlowe. Ostrzej zarysowały się podziały w temacie ocen negatywnych. Tu kobiety bardziej krytycznie postrzegały kwestie związane z lokalnym rynkiem pracy, przedszkolami i warunkami mieszkaniowymi, czy bezpieczeństwem mieszkańców. Natomiast męska część ankietowanych surowiej oceniła czynniki związane z dostępnością sportu i rekreacji, stanem kanalizacji oraz dróg i komunikacji lokalnej.

Porównując wyniki badań **pod względem wieku uczestników**, wyraźnie widać różnice wynikające z potrzeb kolejnych pokoleń. Najmłodsza ankietowana grupa najwyżej oceniła stan oświaty (przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja), gastronomię, opiekę społeczną i zdrowotną oraz stan środowiska naturalnego i jakość wody, krytykując jednocześnie dostępność kultury i rozrywki. Grupa mieszkańców w wieku 30-39 lat najniżej oceniła warunki mieszkaniowe oraz placówki handlowe. Osoby w wieku 40-49 lat najniżej spośród wszystkich grup wiekowych oceniły stan opieki zdrowotnej i środowiska naturalnego. Ta grupa najsurowiej oceniła także lokalny rynek pracy i gastronomię, jednak oceny te były bardzo zbliżone do sąsiednich grup wiekowych. Grupa w wieku 50-59 lat wyróżniła się najbardziej krytyczną oceną wodociągów i jakości wody oraz stanu środowiska naturalnego. Najstarsi mieszkańcy w wieku powyżej 60 lat okazali najwięcej zadowolenia z dostępu do kultury i rozrywki oraz placówek handlowych. Najgorsze noty wśród seniorów otrzymała opieka społeczna, przedszkola, stan kanalizacji oraz dróg i komunikacji lokalnej.

Podział respondentów z **uwagi na wykształcenie** nie pozwala na wskazanie wyraźnych zależności pomiędzy poziomem wykształcenia mieszkańców a dokonywaną przez nich oceną jakości życia w Mieście i Gminie Szamotuły. Zauważalna jest jednak skłonność do wyboru skrajnych ocen w skali w przypadku mieszkańców z wykształceniem podstawowym. Wszystkie grupy bardzo wysoko oceniły poziom oświaty w gminie.

Ogółem najwięcej pozytywnych ocen wystawiali mieszkańcy z wykształceniem średnim i policealnym. Osoby z wykształceniem zawodowym najniżej oceniły opiekę zdrowotną, dostęp do kultury i rozrywki oraz stan kanalizacji, dróg i komunikacji lokalnej.

W podziale na **aktywności zawodowe**, najsilniejszą grupę stworzyli pracownicy etatowi (64,4%), drugą grupą byli przedsiębiorcy (20%), następnie osoby niepracujące (13,6%). **Najkrytyczniejszą grupą okazali się niepracujący.** Jednak we wszystkich przypadkach najniżej oceniono lokalny rynek pracy oraz stan dróg i komunikacji lokalnej. Rolnicy postrzegają placówki handlowe, jakość wody oraz środowiska naturalnego znacznie lepiej niż pozostali, gorzej z kolei oceniają dostęp do kultury, rozrywki, sportu i rekreacji. Niepracujący krytycznie wyrażają się na temat opieki społecznej, zdrowotnej oraz bezpieczeństwa mieszkańców. Co ciekawe, warunki mieszkaniowe są przez nich oceniane równie surowo, jak przez grupę przedsiębiorców.

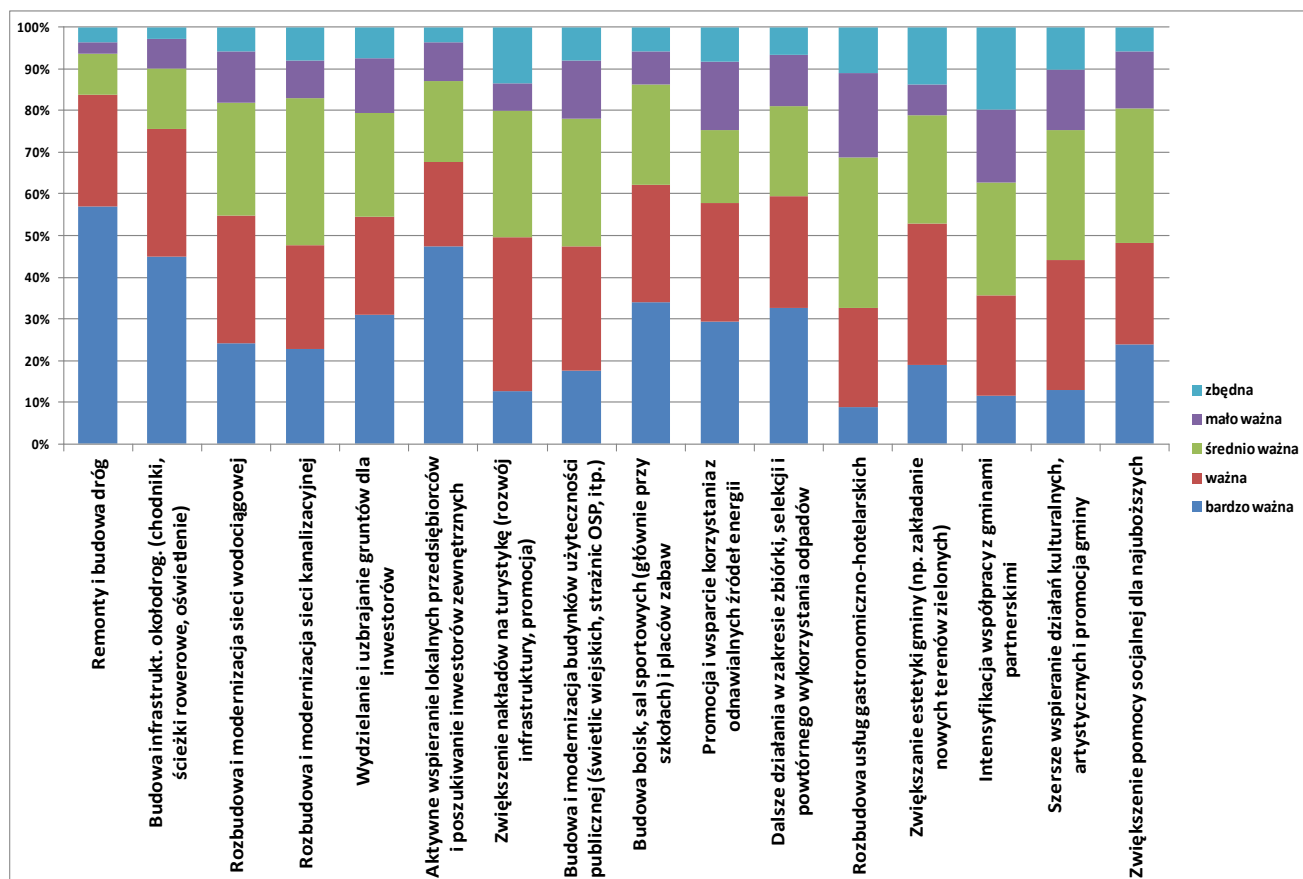
3.1.3. Ranga działań zwiększających atrakcyjność i jakość życia w Mieście i Gminie Szamotuły

W ramach tej samej ankiety oceniana była także ważność 16 grup działań w Mieście i Gminie, m.in. remonty i budowa dróg, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozwój infrastruktury i usług kulturalnych i rekreacyjnych. Respondenci oceniali według 5-stopniowej skali ważność poszczególnych działań:

1. Remonty i budowa dróg
2. Budowa infrastruktury okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)
3. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
5. Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów
6. Aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych
7. Zwiększenie nakładów na turystykę (rozwój infrastruktury, promocja)
8. Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, strażnic OSP, itp.)
9. Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw
10. Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii
11. Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów
12. Rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich
13. Zwiększanie estetyki gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych)
14. Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi
15. Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy
16. Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych

Na Wykresie 2 przedstawiono wyniki części ankiety, dotyczącej pożądanых działań w Mieście i Gminie Szamotuły.

Wykres 2. Ranga poszczególnych działań Miasta i Gminy Szamotuły wpływających na warunki życia wg jej mieszkańców

Przeprowadzone badanie jasno wskazało najbardziej pożądane przez mieszkańców inwestycje. Biorąc pod uwagę, jakie dziedziny uzyskały najwięcej krytycznych głosów, nie jest zaskoczeniem, że dziedziny te jednocześnie zostały wskazane jako najważniejsze z punktu widzenia koncentracji wysiłków samorządu. Były to w pierwszej kolejności: **modernizacje istniejących i budowa nowych dróg, dalej: budowa infrastruktury okołodrogowej, następnie aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych**, czyli działanie, mające na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy, który został oceniony najniżej spośród wszystkich kryteriów w pytaniu 1, **oraz budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw**.

Identyczną kolejność działań zaznaczyli sami mężczyźni, natomiast wśród kobiet (jak również dla rolników) dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów znalazły się przed budowa boisk, sal sportowych. Najmniej istotne dla ankietowych były: kwestia intensyfikacji współpracy z gminami partnerskimi (przodowały tu osoby z wyższym wykształceniem, mężczyźni oraz osoby z przedziału wiekowego 50-59), zwiększanie estetyki gminy oraz zwiększenie nakładów na turystykę, czy rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich. Obie płcie były zgodne co do pierwszych trzech pozycji, jednak to mężczyźni wystawili dwukrotnie więcej ocen krytycznych w przypadku typowania działań zbędnych.

Czynnik wiekowy respondentów nie miał większego wpływu na uszeregowanie wagi. Wszystkie grupy typowały bardzo podobnie. W uszeregowaniu najbardziej pożądanych działań mieszkańcy z przedziału wiekowego 50-59 stanowili grupę jednomyślną. W przypadku działań najmniej istotnych osoby z przedziału wiekowego 40-49 oddały aż trzykrotnie więcej głosów niż grupa 18-29 na działania, które znalazły się na czele listy.

Podział ze względu na wykształcenie, aktywność zawodową, czy miejsce zameldowania nie wniósł większych zmian do struktury ocen.

W trzecim pytaniu respondenci zostali poproszeni o **podanie najważniejszych działań na terenie ich sołectwa, na które powinny być w pierwszej kolejności wydatkowane środki z budżetu Miasta i Gminy**. Było to pytanie otwarte, więc odpowiadający mieli swobodę wypowiedzi. W ankiecie było miejsce na wymienienie 5 działań. Wyniki tych badań zaprezentowano poniżej.

Szamotuły:

1. Remont dróg i chodników – 35 odpowiedzi
2. Dostęp do sportu, modernizacja basenu, siłownia, boisko ze sztuczną nawierzchnią, modernizacja boisk i obiektów sportowych, bieżnia, remont hali sport, lodowisko, kręgle, boisko w Szczuczynie - 18
3. Zwiększenie estetyki gminy, tereny zielone, usunięcie suchych drzew -14
4. Budowa ścieżek rowerowych – 13
5. Place zabaw, alejki – 10
6. Żłobki i przedszkola, nowa szkoła podst., gimnazja – 10
7. Więcej koszy na selekcję odpadów - 8
8. Kanalizacja - 8
9. Miejsca pracy - 8
10. Infrastruktura około drogowa - 8
11. Odnawialne źródła energii - 7
12. Wspieranie przedsiębiorców poszukiwanie inwestorów zewnętrznych – 7
13. Ochrona zdrowia, całodobowa opieka dla ciężko chorych, lądowisko dla helikopterów – pogotowie – 7
14. Wydzielenie i uzbrojenie gruntów, aktywizacja nowych terenów gospodarczych- 7
15. Kluby dla młodzieży – 6
16. Budowa budynków socjalnych, mieszkań – 6
17. Drugi samochód dla SM, kamera, więcej patroli policji -5
18. Ulice i chodniki na Starym Mieście, kosze na śmieci -5

Tereny wiejskie:

1. Remont i budowa dróg i chodników -50 odpowiedzi
2. Plac zabaw, boiska, hala sportowa - 24
3. Kanalizacja i gaz - 18
4. Ścieżka rowerowa - 16
5. Oświetlenie wsi - 8
6. Infrastruktura okołodrogowa – 8

7. Przedszkole, szkoła, żłobek - 8
8. Pomoc dla bezrobotnych, miejsca pracy -6
9. Przystanek autobusowy, transport publiczny, dworzec autobusowy – 6
10. Opieka socjalna, mieszkania socjalne – 6
11. Estetyka miejscowości - 5

3.2. Analiza SWOT²

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między raportem o stanie Miasta i Gminy a strategią jej rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Miasta i Gminy, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jej rozwoju, który powinien bazować na posiadanych własnych atutach oraz szansach, pojawiających się w otoczeniu.

Poniżej zaprezentowana analiza SWOT w przypadku Miasta i Gminy Szamotuły miała pogłębiony charakter – zarówno czynniki wewnętrzne (silne i słabe strony), jak i zewnętrzne (szanse i zagrożenia) zostały nie tylko wymienione (jak to ma miejsce w olbrzymiej większości strategii gminnych), ale dokonana została ich hierarchizacja w celu wykazania, które z nich będą miały najistotniejszy wpływ na przyszły rozwój Miasta i Gminy. Została tu przeprowadzona krzyżowa analiza wzajemnego, potencjalnego oddziaływania poszczególnych czynników, których dodatni bądź ujemny wpływ może być potęgowany lub osłabiany poprzez wpływ innych czynników (np. wykorzystanie silnej strony może być osłabione przez negatywny wpływ zewnętrzny, a szansa zewnętrzna nie będzie mogła być wykorzystana z powodu wewnętrznych słabości).

Dzięki kwantyfikacji wpływu poszczególnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych na sytuację Miasta i Gminy, możliwa była konfrontacja łącznych wartości sił sprzyjających i utrudniających rozwój, i w rezultacie wskazanie zalecanego charakteru Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły, adekwatnego dla ich pozycji strategicznej.

Jako dane wejściowe w analizie zostały wykorzystane wyniki przeprowadzonych wywiadów i badań ankietowych.

3.2.1. Analiza SWOT/TOWS – opis metody

Zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku Miasta i Gminy Szamotuły) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych jest klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (atuty, silne strony)
- W – Weaknesses (problemy, słabości)
- O – Opportunities (szanse, możliwości)
- T – Threats (zagrożenia).

Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach rozwojowych. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

² W teoretycznej części opracowania wykorzystano m.in. następujące materiały: T. Domański: *Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego gminy*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 2000; K. Obłój: *Strategia organizacji – W poszukiwaniu trwałej przewagi konkurencyjnej*, PWE, Warszawa 1998; E. Bończyk-Kucharczyk, K. Herbst, K. Chmura: *Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość*, Polska Fundacja Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 1998.

Wbrew powszechnym opiniom, analiza silnych stron, słabości oraz szans i zagrożeń nie jest tylko narzędziem diagnostycznym, lecz na podstawie tej analizy rozwinęły się metody pozwalające na wyznaczenie w usystematyzowany sposób opcji strategicznego działania organizacji (firmy, gminy). Jedną z takich metod, oferujących coś więcej niż tylko ogólny kierunek działania, wyrażający się w stwierdzeniu „wzmacniaj silne strony, wykorzystując szanse i jednocześnie eliminuj słabe strony, omijając zagrożenia” jest analiza SWOT/TOWS.

Analiza ta składa się następujących etapów:

1) Wskazanie czynników determinujących rozwój gminy:

- czynniki zewnętrzne względem wspólnoty: szanse i zagrożenia
- czynniki wewnętrzne: mocne i słabe strony gminy.

Aby na podstawie wyników interakcji występujących w modelu SWOT/TOWS można było wyciągać wnioski, dotyczące najbardziej efektywnego typu strategii w konkretnej konfiguracji gmina-otoczenie, przy wyznaczaniu silnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń, niezbędne jest spełnienie jednego z dwóch warunków:

- istotność (waga) poszczególnych składników analizy SWOT dla rozwoju gminy musi być zbliżona
- gdy spełnienie powyższego warunku jest niemożliwe, należy poszczególnym czynnikom przypisać wagi, określające ich istotność z punktu widzenia ich wpływu na możliwość rozwoju gminy.

2) Badanie relacji zachodzących między silnymi i słabymi stronami, a szansami i zagrożeniami, w układach „od wewnątrz na zewnątrz” i „z zewnątrz do wewnątrz”:

- Macierz SWOT służy do badania wpływu czynników wewnętrznych na czynniki zewnętrzne, co można sprowadzić do próby odpowiedzenia na pytania:
 - A- Czy silne strony pozwolą wykorzystać szanse, które mogą wystąpić?
 - B- Czy słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans?
 - C- Czy silne strony pozwolą na przezwyciężenie mogących wystąpić zagrożeń?
 - D- Czy słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń?

Macierz SWOT		Czynniki zewnętrzne	
		Szanse	Zagrożenia
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	A	C
	Słabe strony	B	D

- Macierz TOWS odpowiada podejściu „z zewnątrz do wewnątrz”, gdzie wskazuje się odpowiedzi na pytania:
 - A- Czy szanse spotęgują silne strony?
 - B- Czy szanse pozwalają przezwyciężyć słabości?
 - C- Czy zagrożenia osłabiają silne strony?

D- Czy zagrożenia spotęgują występujące słabości?

Macierz TOWS		Czynniki wewnętrzne	
		Silne strony	Słabe strony
Czynniki Zewnętrzne	Szanse	A	B
	Zagrożenia	C	D

W tabelach SWOT oraz TOWS na przecięciu odpowiedniego wiersza i kolumny wstawiamy cyfrę w zależności od powiązań pomiędzy rozpatrywaną parą czynników. Do określania siły zależności pomiędzy czynnikami można wykorzystać trzystopniową skalę liczbową: 0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność.

- 3) Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami, sumujemy cyfry w kolumnach i wierszach. Dzięki temu otrzymujemy hierarchię zidentyfikowanych czynników w ramach każdej z grup – „silne strony”, „słabe strony”, „szanse”, „zagrożenia”, a więc odpowiedź na pytanie, które czynniki są najbardziej znaczące i wobec tego powinniśmy je w pierwszej kolejności brać pod uwagę przy planowaniu przyszłości gminy.
- 4) Wyznaczenie (na podstawie wyników uzyskanych w poprzednim etapie) jednej z czterech strategii działania.

Zsumowanie wszystkich stwierdzonych interakcji (ćwiartka „A” z macierzy SWOT + ćwiartka „A” z macierzy TOWS, itd.) i porównanie uzyskanych sum otrzymanej macierzy wyborów strategicznych, pozwala znaleźć odniesienie sytuacji gminy (przez wskazanie ćwiartek dominujących i odpowiadających im postulowanych charakterów strategii rozwoju). Uzyskane wyniki są wpisywane do zestawienia zbiorczego, którego przykład przedstawiono poniżej.

Macierz wyborów strategicznych	Silne strony	Słabe strony
Szanse	Strategia dynamiczna (inaczej: agresywna) (maxi - maxi)	Strategia konkurencji (mini - maxi)
	<i>Wykorzystanie okazji przy pomocy silnych stron</i>	<i>Przewycięzanie słabości w celu wykorzystania okazji</i>
Zagrożenia	Strategia konserwatywna (maxi - mini)	Strategia defensywna (mini - mini)
	<i>Wykorzystanie mocnych stron, aby poradzić sobie z zagrożeniami lub żeby ich unikać</i>	<i>Rezygnacja z pewnych działań, przetrwanie</i>

3.2.2. Czynniki analizy SWOT/TOWS dla Miasta i Gminy Szamotuły

W przypadku Miasta i Gminy Szamotuły przygotowano dwa zestawienia czynników o charakterze wewnętrznym, czyli silnych i słabych stron:

Pierwsza, bardzo obszerna lista zawiera kilkadziesiąt czynników, pogrupowanych w 15 obszarów funkcjonalnych Miasta i Gminy. Wstępna propozycja zestawienia została sporządzona przez konsultantów na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów. Następnie została ona zweryfikowana podczas spotkania z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy i jednostek gminnych oraz podczas spotkań w grupach roboczych.

Lista ta przedstawia się następująco:

SILNE STRONY (ATUTY)³

Położenie, ogólne warunki życia:

- W Gminie dobrze się mieszka, spokojnie, miasto Szamotuły ma optymalną wielkość, wszystko jest na miejscu, nie traci się dużo czasu na przejazdy
- Miasto powiatowe – daje dostęp do wielu instytucji, szpitala, etc.
- Korzystne położenie:
 - bliskość dużej aglomeracji (Poznania), dobry dojazd do niej (nowa droga, kolej)
 - bliskość głównych dróg (A2, S11)
 - niedaleko jest do lotniska
 - ładne tereny, w pobliżu dużo miejsc do rekreacji

Zagospodarowanie przestrzenne:

- Duża podaż działek pod budownictwo
- Liczne parki w mieście
- Buduje się dużo mieszkań i domów
- Ładny wygląd budynków użyteczności publicznej

Drogi i komunikacja:

- Niedaleka odległość od głównych dróg krajowych
- Dobra komunikacja z Poznaniem (PKP, połączenie drogowe)
- Poprawiły się wyjazdy z miasta (z wyjątkiem wyjazdu na Obrzycko)
- Poprawia się komunikacja wewnątrz Gminy – działają prywatni operatorzy
- Dobra komunikacja publiczna w mieście

³ W kilku przypadkach czynniki o podobnym charakterze występują zarówno po stronie atutów, jak i słabych stron. Jest to dopuszczalne, ponieważ po pierwsze przy analizie wewnętrznej brano pod uwagę nie tylko ściśle zdefiniowane słabości, ale także problemy i potrzeby, a po drugie w ramach tego samego zagadnienia mogą występować zarówno atuty, jak i słabości lub elementy do zrealizowania. Wobec tego na przykład w dziale „Drogi i komunikacja” w atutach jest mowa o ogólnie dobrym stanie dróg gminnych, natomiast w słabościach/problemach/potrzebach – o potrzebie budowy dróg na terenach wiejskich.

Pozostała infrastruktura techniczna:

- Objęcie siecią światłowodową całej gminy – w niedalekiej perspektywie
- Pełna dostępność mediów dla inwestorów

Mieszkalnictwo:

- Zaczyna się rozwijać budownictwo developerskie (jest oferta)
- Duża podaż działek

Czystość, środowisko:

- Dobry stan środowiska, bardzo duży postęp w czystości rzeki Samy
- Dużo terenów zielonych
- „Dzwony” do selektywnej zbiórki odpadów
- ZGK działa bardzo sprawnie
- Worki na psie odchody

Oświata:

- Coraz więcej prywatnych przedszkoli (są już 2)
- Pełna oferta szkolnictwa (w tym 3 szkoły ponadgimnazjalne, bliskość wyższych uczelni)
- Oświata jest na zadowalającym poziomie - dobre szkoły, dobra kadra, dobre wyniki uczniów
- Baza oświaty jest dobra (oprócz sal gimnastycznych i boisk)
- Działalność Uniwersytetu III wieku

Kultura:

- Prężna działalność SzOK – bogata oferta dla różnych grup mieszkańców (wiele stałych form działalności oraz koncerty i imprezy), kino cyfrowe, Muzeum
- Sprawnie działająca biblioteka (wpływ czytelników na wybór księgozbioru, dostęp do Internetu, kluby „Dyskusyjny Klub Książki”, „Grupa Jakkolwiek”)
- W większości sołectw jest świetlica

Sport, rekreacja:

- Bogata infrastruktura (2 hale, ładne boisko przy Zespole Szkół Średnich przy al. Jana Pawła II, Orlik, kryta pływalnia, stadion, hotel w budowie, grota solna)
- Bogata oferta, duża aktywność klubów sportowych
- Dużo placów zabaw i boisk we wsiach
- Ładne tereny, w pobliżu dużo miejsc do rekreacji (parki, zalew, jezioro, blisko do Puszczy Noteckiej, szlaki rowerowe)

Handel, gastronomia, usługi:

- Dużo marketów dyskontowych w mieście
- Targowisko (sobota, niedziela) – atrakcyjne miejsce do zakupów dla mieszkańców i przyjezdnych
- Zadowalająca, poprawiająca się oferta gastronomiczna w mieście
- Zadowalająca oferta rzemiosła

Zdrowie, pomoc społeczna:

- Zadowalająca podstawowa opieka zdrowotna (lekarze rodzinni)
- Szpital – działa coraz lepiej (dobre wyposażenie, coraz lepsi lekarze, przychodnie specjalistyczne)
- Profilaktyka zdrowia – 2 razy w roku bezpłatne badania dorosłych
- Budowane są nowe lokale socjalne

Bezpieczeństwo:

- Zadowalający poziom bezpieczeństwa
- Straż Miejska – zadowalająca działalność
- Silna szamotulska komenda Policji, duża liczba patroli
- Prowadzona jest profilaktyka w szkołach (Policja, Straż Miejska)
- Nowy sąd

Gospodarka:

- Dość niskie bezrobocie mimo likwidacji dużych firm (dzięki dużej liczbie miejsc pracy w Poznaniu i okolicznych gminach)
- Dojazd do pracy do innych gmin nie jest problemem
- Działalność Centrum Integracji Społecznej

Lokalna społeczność:

- Organizacja Centrum wspierania organizacji pozarządowych

Zarządzanie, organizacja UMiG:

- Dobra obsługa mieszkańców przez Urząd
- ZGK – system wirtualnych kont klienta (e-faktury), wszystkie wodomierze radiowe do końca 2014 r.

SŁABE STRONY (PROBLEMY, POTRZEBY)**Położenie, ogólne warunki życia:**

- Wiele innych gmin ma lepszą lokalizację z punktu widzenia miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej

Zagospodarowanie przestrzenne:

- Sporo terenów jest zaniedbanych
- Problem niezagospodarowanego obiektu starej meblarni

Drogi i komunikacja:

- Utrudnienia w ruchu w Szamotułach z powodu linii kolejowej
- Brak obwodnicy miasta (korki, niszczenie infrastruktury drogowej, pękanie budynków)
- Wiele dróg gminnych jest nieutwardzonych
- Ograniczona komunikacja publiczna na terenach wiejskich – tam, gdzie nie ma PKP (np. w kierunku Pniew)
- Zły stan dróg powiatowych i wojewódzkich - wyjazdu na Obrzycko
- Zbyt mało ścieżek rowerowych, brak połączeń istniejących ścieżek z innymi

Pozostała infrastruktura techniczna:

- Kanalizacja – potrzeba dokończenia budowy na terenach wiejskich

Mieszkalnictwo:

- Deficyt mieszkań, w tym mieszkań socjalnych
- W mieście jest dużo pustych mieszkań z powodu wysokich stawek najmu
- Niezadowalający standard budynków mieszkalnych, częściowa degradacja zasobu komunalnego i części prywatnego

Czystość, środowisko:

- Problem niskiej emisji
- Problem dzikich wysypisk
- Potrzeby termomodernizacyjne
- Gazyfikacja – zbyt mały popyt
- Stan czystości miasta jest niezadowalający

Oświata:

- Zbyt mała liczba gminnych przedszkoli
- Wysokie koszty utrzymywania małych szkół (kosztują 3 mln zł rocznie)
- Baza oświatowa – wymaga częściowej modernizacji, brak sal gimnastycznych i boisk (5 szkół na 10 ma sale gimnastyczne)
- Tylko 2 szkoły (SP 3 i Brodziejewo) mają dobre boiska
- Nietypowy układ sieci szkół gimnazjalnych - w 2000 r. powiat utworzył w mieście przy szkołach średnich 2 gimnazja (teraz są to zespoły szkół), do których uczęszcza większość gimnazjalistów. Gmina posiada w mieście 1 małe gimnazjum

Kultura:

- Brak dużej sali - auli (przy szkole muzycznej)
- Zbyt mała siedziba SzOK
- Brak amfiteatru

Sport, rekreacja:

- Infrastruktura nie jest doinwestowana – potrzeba remontu hali sportowej, brak kręgielni, środki na promocję SzOSiR są zbyt małe przy skali działalności jednostki
- Brak pełnowymiarowego boiska ze sztuczną nawierzchnią (przy SzOSiR)
- Brak drugiego kompleksu sportowego Orlik
- Brak stadionu lekkoatletycznego
- Brak siłowni zewnętrznych
- Zbyt mało placów zabaw
- Niewystarczająca liczba szlaków rowerowych i ścieżek do nordic walking
- Brak infrastruktury nad Jeziorem Pamiątkowskim
- Sport zawodniczy nie jest na najwyższym poziomie
- Życie w małej społeczności powoduje opory części mieszkańców przed uprawianiem sportu
- Niewystarczająca ilość środków na wspieranie dużej liczby klubów i stowarzyszeń sportowych

Handel, gastronomia:

- Ograniczona oferta handlowa poza spożywczą
- Słaba oferta handlowa i gastronomiczna na terenach wiejskich
- Duża liczba marketów powoduje likwidację lokalnego handlu
- Brak dobrej restauracji, klimatycznych knajpek, typowej kawiarni
- Brak lokali na rynku

Zdrowie, pomoc społeczna:

- Brak żłobków na terenie gminy (bariera – restrykcyjne przepisy, brak subwencji; Gmina chce pomagać)
- Długie oczekiwanie na wizytę u lekarzy-specjalistów
- Bardzo mało sprawny system pomocy społecznej w kraju – ludzie wykorzystują system
- Ograniczony rynek pracy powoduje problemy części mieszkańców
- Zbyt mało środków na mieszkania socjalne

Bezpieczeństwo:

- Wandalizm - dewastacje (lampy, znaki drogowe, przystanki)
- Niska skuteczność Straży Miejskiej i Policji, zbyt mało patroli

Gospodarka:

- Rosnące bezrobocie
- Położenie z punktu widzenia lokalizacji nowej działalności (zwłaszcza dużych firm) nie jest bardzo dobre
- Mało zakładów pracy na miejscu, upadło wiele dużych firm, na ich miejsce powstały małe, ale to nie wystarcza
- Dojazdy wielu mieszkańców do pracy w innych gminach powodują, że tam wydają oni część pieniędzy
- Migracja do innych gmin – gdy mieszkańcy znajdują pracę dalej od Szamotuł
- Szkolnictwo zawodowe jest słabo dostosowane do potrzeb rynku pracy
- Zbyt mało zachęt i szkoleń dla przedsiębiorców

Lokalna społeczność:

- Zbyt małe zaangażowanie niektórych sołtysów, mogliby coś proponować, angażować lokalną społeczność
- Niska świadomość ekologiczna – spalanie śmieci, nielegalne wylanie ścieków, dzikie wysypiska. Barierą w osiągnięciu lepszego stanu środowiska jest mentalność ludzi; Straż Miejska powinna egzekwować przestrzeganie przepisów
- Budowa dróg lokalnych - postawy roszczeniowe właścicieli na nowych terenach mieszkaniowych

Zarządzanie, organizacja Urzędu Miasta i Gminy:

- Coraz większa biurokracja (kontrola, monitoringi, etc.)
- Ograniczone możliwości obsługi osób niepełnosprawnych
- Potrzeba przeznaczania przez samorząd większych środków na mniejsze, lokalne inwestycje

- Nie najlepsza prasa, szuka rewelacji, nie ma woli budowania dobrego klimatu, przez to mieszkańcy widzą tylko problemy, czekają na sensację, nie utożsamiają się z miastem
- Zbyt mały przepływ informacji – dużo się dzieje (wydarzenia, inwestycje), ale mieszkańcy o tym nie wiedzą
- Zbyt małe środki na promocję Gminy

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

- Możliwość pozyskania środków pomocowych
- Napływ zewnętrznych inwestorów
- Napływ nowych mieszkańców
- Współpraca z sąsiednimi gminami i aglomeracją poznańską
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

ZAGROŻENIA

- Niewystarczające środki finansowe na realizację coraz większych zadań samorządów
- Niestabilny system prawny dla samorządów
- Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe
- Konkurencja okolicznych ośrodków
- Odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę

3.2.3. Macierz SWOT/TOWS dla Miasta i Gminy Szamotuły

Jak wcześniej wspomniano, w tabelach SWOT oraz TOWS na przecięciu odpowiedniego wiersza i kolumny wstawiono cyfrę w zależności od powiązań pomiędzy rozpatrywaną parą elementów. Do określania siły zależności pomiędzy czynnikami wykorzystano trzystopniową skalę liczbową: 0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność. Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami zsumowano cyfry w kolumnach i wierszach.

- **Macierz SWOT - badanie wpływu czynników wewnętrznych na czynniki zewnętrzne**

Tabela 1. Wyniki macierzy SWOT

MACIERZ SWOT			Czynniki zewnętrzne												
			Szanse						Zagrożenia						
			Możliwość pozyskania środków pomocowych	Napływ zewnętrznych inwestorów	Napływ nowych mieszkańców	Współpraca z sąsiednimi gminami i aglomeracją poznańską	Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	Σ	Niewystarczające środki finansowe na realizację coraz większych zadań samorządów	Niestabilny system prawny dla samorządów	Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe	Konkurencja okolicznych ośrodków	Odpyływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	Σ	ΣΣ
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	Korzystne położenie komunikacyjne	0	2	2	2	1	7	2	0	2	2	2	8	15
		Duża podaż działek pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą	1	2	2	1	0	6	1	0	2	2	2	7	13
		Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną (oprócz kanalizacji we wsiach)	0	2	2	1	0	5	1	0	1	2	2	6	11
		Światłowodów w całej gminie (w niedługim czasie)	0	2	2	1	1	6	0	0	1	2	2	5	11
		Pełna oferta szkolnictwa na zadowalającym poziomie	0	1	2	0	1	4	0	0	1	2	2	5	9
		Bogata oferta spędzania wolnego czasu	1	1	2	1	2	7	0	0	0	2	2	4	11
		Σ	2	10	12	6	5	35	4	0	7	12	12	35	70
	Słabe strony	Niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okolicydrogowej	0	2	2	0	1	5	2	0	1	2	2	7	12
		Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna na terenach wiejskich	1	1	2	0	0	4	2	0	1	1	1	5	9
		Zbyt mało miejsc pracy na miejscu	0	0	2	0	1	3	1	0	2	2	2	7	10
		Wysokie koszty oświaty (małe szkoły)	2	1	0	0	0	3	2	0	1	0	0	3	6
		Niedoinwestowana i wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna	0	1	2	0	1	4	1	0	1	1	1	4	8
		Niska świadomość ekologiczna mieszkańców	0	1	2	0	0	3	0	0	0	1	1	2	5
		Σ	3	6	10	0	3	22	8	0	6	7	7	28	50
		ΣΣ	5	16	22	6	8	57	12	0	13	19	19	63	120

- **Macierz TOWS - badanie wpływu czynników zewnętrznych na czynniki wewnętrzne**

Tabela 2. Wyniki macierzy TOWS

MACIERZ TOWS			Czynniki wewnętrzne														
			Silne strony							Słabe strony							
			Korzystne położenie komunikacyjne	Duża podaż działek pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą	Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną (oprócz kanalizacji we wsiach)	Światłowod w całej gminie (w niedługim czasie)	Pełna oferta szkoleniowa na zadowalającym poziomie	Bogata oferta spędzania wolnego czasu	Σ	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej	Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna na terenach wiejskich	Zbyt mało miejsc pracy na miejscu	Wysokie koszty oświaty (małe szkoły)	Niedoinwestowana i wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców	Σ	ΣΣ
Czynniki zewnętrzne	Szanse	Możliwość pozyskania środków pomocowych	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	0	2	1	9	21
		Napływ zewnętrznych inwestorów	2	1	1	0	1	0	5	1	1	2	0	1	0	5	10
		Napływ nowych mieszkańców	1	1	1	0	0	1	4	1	1	1	0	1	0	4	8
		Współpraca z sąsiednimi gminami i aglomeracją poznańską	2	1	1	0	0	2	6	1	0	0	0	0	1	2	8
		Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	1	0	1	3
		Σ	7	5	5	2	3	7	29	5	4	5	0	5	2	21	50
	Zagrożenia	Niewystarczające środki finansowe na realizację coraz większych zadań samorządów	0	1	1	1	1	1	5	2	2	1	0	2	1	8	13
		Niestabilny system prawny dla samorządów	0	1	1	0	1	0	3	1	1	1	1	1	0	5	8
		Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe	0	1	1	1	1	2	6	2	2	2	0	2	1	9	15
		Konkurencja okolicznych ośrodków	2	0	0	0	0	0	2	1	1	2	0	1	0	5	7
		Odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	3	4
		Σ	2	3	3	2	3	4	17	7	7	6	1	7	2	30	47
		ΣΣ	9	8	8	4	6	11	46	12	11	11	1	12	4	51	97

- **Hierarchizacja czynników wewnętrznych i zewnętrznych**

Zsumowanie wartości, nadanych poszczególnym silnym i słabym stronom oraz szansom i zagrożeniom pozwoliło na określenie hierarchii czynników z punktu widzenia ich wpływu na przyszły rozwój Miasta i Gminy. Hierarchia ta jest następująca:

SILNE STRONY (ATUTY)

L.p.	Czynnik	Ocena
1.	Korzystne położenie komunikacyjne	15
2.	Duża podaż działek pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą	13
3.	Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną (oprócz kanalizacji we wsiach)	11
4.	Światłowod w całej gminie (w niedługim czasie)	11
5.	Bogata oferta spędzania wolnego czasu	11

6.	Pełna oferta szkolnictwa na zadowalającym poziomie	9
----	--	---

SŁABE STRONY (PROBLEMY)

L.p.	Czynnik	Ocena
1.	Niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej	12
2.	Zbyt mało miejsc pracy na miejscu	10
3.	Niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna na terenach wiejskich	9
4.	Niedoinwestowana i wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna	8
5.	Wysokie koszty oświaty (małe szkoły)	6
6.	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców	5

SZANSE (MOŻLIWOŚCI)

L.p.	Czynnik	Ocena
1.	Możliwość pozyskania środków pomocowych	21
2.	Napływ zewnętrznych inwestorów	10
3.	Napływ nowych mieszkańców	8
4.	Współpraca z sąsiednimi gminami i aglomeracją poznańską	8
5.	Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu	3

ZAGROŻENIA

L.p.	Czynnik	Ocena
1.	Spowolnienie gospodarcze - mniejsza aktywność gosp., mniejsze dochody podatkowe	15
2.	Niewystarczające środki finansowe na realizację coraz większych zadań samorządów	13
3.	Niestabilny system prawny w odniesieniu do funkcjonowania samorządów	8
4.	Konkurencja okolicznych ośrodków	7
5.	Odpyływanie mieszkańców do większych ośrodków i za granicę	4

Z przedstawionych wyżej danych wynika, że:

- Zdecydowanie największy atut Miasta i Gminy to korzystne położenie komunikacyjne (bliskość Poznania, dobry dojazd do niego, bliskość głównych dróg i lotniska, ładne tereny, w pobliżu dużo miejsc do rekreacji).

Na drugim miejscu znalazła się duża podaż działek pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą, co jest podstawowym warunkiem osiedlania się nowych mieszkańców i lokowania biznesu.

Z powyższym atutem ściśle związane jest dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną (oprócz braków sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich), będącą warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej, jak i podstawowym wymogiem cywilizacyjnym. Elementem tej infrastruktury jest nowoczesna sieć światłowodowa, która zostanie wkrótce położona dzięki otrzymaniu wysokiej dotacji unijnej.

Na uwagę zasługuje wyjątkowo szeroka oferta spędzania wolnego czasu, zarówno w sferze kultury, jak i sportu i rekreacji.

Elementem atrakcyjności terenu Miasta i Gminy jest pełna oferta szkolnictwa (w tym 3 szkoły ponadgimnazjalne, bliskość wyższych uczelni), stojącego na zadowalającym poziomie.

- Jeżeli chodzi o słabe strony (problemy), to zdecydowanie największe znaczenie ma niezadowalający stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej, w pierwszej kolejności problem ruchu drogowego w mieście i stan dróg lokalnych.

Drugi najważniejszy problem to zbyt mała liczba miejsc pracy w samym Mieście i Gminie, co powoduje konieczność poszukiwania zatrudnienia w innych gminach.

Kolejne kluczowe problemy to niewystarczająco rozbudowana sieć kanalizacyjna na terenach wiejskich, niedoinwestowana i wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, wysokie koszty oświaty (małe szkoły) oraz niska świadomość ekologiczna mieszkańców, skutkująca przede wszystkim paleniem niedozwolonych śmieci w domowych piecach oraz śmieceniem w mieście i lasach.

- Interesujące wyniki przyniosła analiza zewnętrznych szans rozwojowych Miasta i Gminy. Zdecydowaną największą z nich jest możliwość pozyskiwania środków pomocowych, zwłaszcza w obliczu nowej perspektywy funduszy unijnych na lata 2014-2020. Gmina może to czynić zarówno samodzielnie, jak i w ramach Metropolii Poznań, w przynależności do której mieszkańcy widzą zarówno możliwość rozwoju Gminy, jak i bardziej dogodnego korzystania z infrastruktury stolicy regionu – Poznania.

Napływ inwestorów jest kolejną kluczową szansą na rozwój Miasta i Gminy. Powoduje on pojawienie się nowych miejsc pracy i zwiększą bazę podatkową samorządu (dochody z podatku od nieruchomości, dochody z podatków CIT i PIT). Szansą jest także napływ nowych mieszkańców na teren Miasta i Gminy, co powinno zaowocować wieloma pozytywnymi efektami, np. większą dostępnością kadr dla rozwijającej się przedsiębiorczości, większą aktywnością społeczną, przyrostem dochodów Miasta i Gminy w tytułu podatków. Należy jednak pamiętać, że nowi mieszkańcy oznaczają nowe wydatki na infrastrukturę techniczną i społeczną. Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

jest bardzo pozytywnym zjawiskiem, kreującym popyt na wiele różnych usług, co z kolei przyczynia się do powstawania nowych miejsc pracy.

- W przypadku zewnętrznych zagrożeń dwa czynniki zdecydowanie zdominowały cały ranking; obydwa związane są z kwestiami finansowymi. Pierwszym zagrożeniem jest kryzys gospodarczy, który dotknął także nasz kraj. Jego konsekwencje mogą być dotkliwe - mniejsze dochody podatkowe, bezrobocie, zwiększona liczba osób korzystających z pomocy społecznej, wzrost przestępczości. Kolejnym dużym zagrożeniem są zbyt małe środki finansowe na realizację zwiększonych zadań samorządu – ustawodawca nakłada na Miasto i Gminę coraz więcej zadań, nie gwarantując (zapisanych nawet w Konstytucji) proporcjonalnie wysokich środków na ich realizację. W tej grupie mieszczą się w pierwszej kolejności zadania oświatowe – Miasto i Gmina dopłacają do ustawowych zadań oświatowych około połowy środków własnych.

Niewątpliwie negatywnym czynnikiem dla polskich samorządów jest ciągle niestabilny i często skomplikowany system prawny, utrudniający nie tylko racjonalne planowanie rozwoju, ale nawet codzienne funkcjonowanie.

Należy także pamiętać, że do pozyskiwania mieszkańców i inwestycji gospodarczych dążą również okoliczne gminy. Być może jednoczenie sił w ramach aglomeracji poznańskiej stanie się remedium na to zagrożenie. Do integracji, a nie konkurencji, już obecnie stymuluje polityka rządowa poprzez przyznawanie grantów na sporządzanie wspólnych dokumentów strategicznych i projektowych, które w niedalekiej przyszłości będą mogły zostać wykorzystane do pozyskiwania środków na projekty infrastrukturalne.

Coraz większym problemem może być także odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę; w zdecydowanej większości dotyczy to młodych, przedsiębiorczych osób.

• Wyniki analiz SWOT i TOWS

Dla gminy Szamotuły macierze SWOT, TOWS oraz macierz wyborów strategicznych przyjmują następującą postać (w tabelach wpisano uzyskane sumy interakcji pomiędzy poszczególnymi czynnikami):

Macierz SWOT		Czynniki zewnętrzne	
		Szanse	Zagrożenia
Czynniki wewnętrzne	Silne strony	35	35
	Słabe strony	22	28

Macierz TOWS		Czynniki wewnętrzne	
		Silne strony	Słabe strony
Czynniki zewnętrzne	Szanse	29	21
	Zagrożenia	17	30

Macierz wyborów strategicznych	Silne strony	Słabe strony
Szanse	64	43
Zagrożenia	52	58

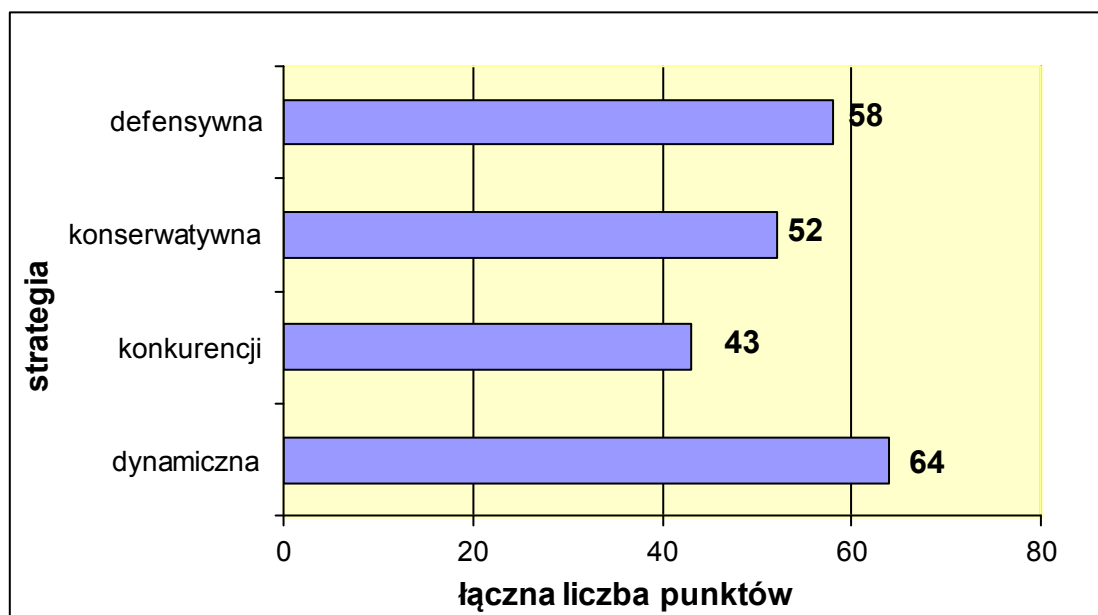
Powyższe wyniki wskazują na to, że:

- Posiadane przez Miasto i Gminę silne strony są w stanie w większym stopniu wykorzystać pojawiające się w otoczeniu szanse niż przeciwdziałać zagrożeniom.
- Z kolei słabości bardziej wpływają na pogłębienie zagrożeń niż osłabienie szans.
- Bardzo pozytywne jest to, że zewnętrzne możliwości w zdecydowany sposób powinny spotęgować atuty, w mniejszym stopniu pozwolą wyeliminować bądź zminimalizować słabości.
- Z kolei niekorzystne jest to, że zagrożenia bardziej wpływają na słabości (potęgując je) niż na silne strony (osłabiając je).

Generalnie najwięcej punktów zdobyła najbardziej korzystna relacja: „silne strony – szanse / szanse – silne strony”, co tworzy dobre podwaliny pod zdecydowany, dynamiczny rozwój Miasta i Gminy, bowiem silne strony górują nad słabościami. Należy jednak na bieżąco śledzić uwarunkowania zewnętrzne, bowiem w otoczeniu zagrożenia górują nad szansami.

Poniższy wykres obrazuje porównanie wartości poszczególnych ćwiartek macierzy wyborów strategicznych dla Miasta i Gminy Szamotuły w odniesieniu do rodzajów postulowanych strategii:

Wykres 3. Wartości punktowe dla poszczególnych rodzajów strategii

3.2.4. Wybór kierunków Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły

Na podstawie analizy SWOT/TOWS można jednoznacznie wskazać dominujący charakter strategii rozwoju, adekwatny dla pozycji strategicznej Miasta i Gminy Szamotuły.

Najwięcej punktów przyznano strategii dynamicznej (inaczej: ofensywnej, agresywnej), która winna za cel wskazywać maksymalizację aktywności Miasta i Gminy. Fakt przyznania najwyższej wagi temu typowi strategii winien zatem wymuszać na władzach lokalnych troskę o maksymalne wykorzystanie efektu synergii, występującego między silnymi stronami Miasta i Gminy i szansami generowanymi przez otoczenie.

W szczególności dotyczy to korelacji kumulowania się takich silnych stron i szans, jak:

Tabela 3. Silne strony i szanse w strategii dynamicznej

STRATEGIA DYNAMICZNA	
Silne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie komunikacyjne • Duża podaż działek pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą • Dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną (oprócz kanalizacji we wsiach) • Światłowód w całej gminie (w niedługim czasie) • Bogata oferta spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania środków pomocowych • Napływ zewnętrznych inwestorów • Napływ nowych mieszkańców • Współpraca w sąsiednimi gminami i aglomeracją poznańską • Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu

Zaprezentowane wyżej wyniki analizy sytuacji Miasta i Gminy, przeprowadzonej z udziałem jej mieszkańców, stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować planując dalszy rozwój Miasta i Gminy. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy i przybywających gości.

4. WIZJA I MISJA MIASTA I GMINY

4.1. Wizja Miasta i Gminy

Wizja gminy określa pożądany przez mieszkańców obraz (wizerunek gminy) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” gminy, pokazującym, **jak powinna ona docelowo wyglądać**, jakie funkcje spełniać.

Wypracowana podczas spotkań z przedstawicielami różnych środowisk, wizja Miasta i Gminy Szamotuły brzmi następująco:

Gmina Szamotuły to miejsce:

- **bezpieczne, zadbane, przyjazne środowisku naturalnemu**
- **zapewniające pracę dla swoich mieszkańców**
- **posiadające dogodne rozwiązania komunikacyjne**
- **o rozwiniętej infrastrukturze i ofercie dla swojej społeczności.**

Powyższa wizja wskazuje na to, że Miasto i Gmina Szamotuły mają być przede wszystkim przyjaznym miejscem do życia, czego warunkiem jest poczucie bezpieczeństwa, czystość środowiska, brak problemów komunikacyjnych, wyposażenie w infrastrukturę komunalną oraz bogata oferta spędzania wolnego czasu.

Niezmiernie istotne jest to, aby mieszkańcy nie musieli codziennie podróżować do pracy, ale mieli ją dostępną na miejscu.

4.2. Misja rozwoju Miasta i Gminy

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne, planowane kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Miasta i Gminy, sformułowano następującą deklarację:

Jesteśmy atrakcyjną, harmonijnie rozwijającą się gminą, położoną blisko miasta Poznania.

Naszą misją jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom dogodnych warunków rozwoju, pracy i wypoczynku poprzez:

- **stwarzanie warunków do lokowania się nowych inwestorów i mieszkańców**
- **pełną dostępność infrastruktury technicznej**
- **wysoki poziom oferty oświatowej**
- **atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu.**

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Pierwsze zdanie wskazuje lokalizację Miasta i Gminy na mapie kraju. Ważne jest zaznaczenie położenia w obrębie najważniejszej aglomeracji w zachodniej części Polski.

Drugie zdanie precyzuje zapisy wizji Gminy – wskazuje na główne sposoby osiągnięcia pożądanego, docelowego stanu - poprzez otwartość na powstawanie nowych firm i osiedlanie się kolejnych mieszkańców, rozwój infrastruktury technicznej oraz dbałość o rozwój osobisty mieszkańców (oświata) i zapewnianie wielu form wypoczynku.

Należy zwrócić uwagę na to, że przedstawione wyżej, główne kierunki działania, doskonale wpisują się w zaproponowaną w poprzednim rozdziale strategię dynamiczną, bazującą na wewnętrznych atutach i wykorzystującą pojawiające się w otoczeniu szanse.

5. CELE STRATEGICZNE

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych, wywiadów z opiniotwórczymi mieszkańcami Miasta i Gminy oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Urzędu Miasta i Gminy i podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano dwa strategiczne cele rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Miasta i Gminy (a więc przede wszystkim posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju Miasta i Gminy, określonego w jej wizji.

Strategiczne cele rozwoju Miasta i Gminy są następujące:

- 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki (zapewnia dogodne warunki zamieszkania i inwestowania)***
- 2. Rozwój infrastruktury i usług społecznych (zapewnia dogodne warunki rozwoju mieszkańców i ich wypoczynku).***

Cele te bezpośrednio nawiązują do wizji i misji rozwoju Miasta i Gminy. Do ich osiągnięcia będzie prowadziła realizacja konkretnych projektów strategicznych, szczególnie tych związanych z poprawą technicznych i społecznych warunków życia. Tym samym będzie następowało stopniowe, konsekwentne przybliżanie się do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Miasta i Gminy, określonego w ich wizji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania i określającym czas ich realizacji, która, od momentu zatwierdzenia przez Radę Miasta i Gminy, stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

Cel strategiczny nr 1

Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki (zapewnia dogodne warunki zamieszkania i inwestowania)

Podstawowym oczekiwaniem mieszkańców w stosunku do każdego samorządu są jego aktywne działania, mające na celu poprawę obecnego standardu życia w gminie. Zmiany polityczno-społeczne, zainicjowane w naszym kraju w 1989 roku, stworzyły możliwość swobodnego podróżowania, a co za tym idzie, zaobserwowania poziomu życia w krajach rozwiniętych. Konfrontacja ta nie wypadła korzystnie – złej jakości drogi, braki w zwodociągowaniu i skanalizowaniu (zwłaszcza obszarów wiejskich), niewielka liczba telefonów, niedostatek mieszkań, czy zdegradowane środowisko naturalne, świadczyły o różnicach poziomu rozwoju cywilizacyjnego.

Okres ostatnich dwudziestu kilku już lat to czas niezaprzeczalnych, pozytywnych przemian. Na wielu terenach (zwłaszcza miejskich i podmiejskich) problem wyposażenia gospodarstw domowych w podstawowe elementy infrastruktury technicznej przestał już właściwie istnieć. Mimo tych postępów, do zrobienia pozostało jeszcze wiele. Pełna infrastruktura oznacza bowiem nie tylko uzbrojenie w niezbędne media (woda, kanalizacja, prąd), ale obecnie – zdaniem mieszkańców – przede wszystkim gęstą i o dobrej jakości sieć dróg, umożliwiającą sprawne poruszanie się prywatnymi pojazdami.

Mimo, że w ostatnich latach Gmina zainwestowała bardzo dużo środków w infrastrukturę techniczną (w ostatnich 5 latach 44,4 mln zł z 51,6 mln zł łącznej wartości inwestycji), to nadal istnieją duże potrzeby w tym zakresie – w zdecydowanej większości w sferze infrastruktury drogowej i okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie).

Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Należy także podkreślić, że inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych nowych mieszkańców.

Mimo korzystnego klimatu inwestycyjnego oraz dogodnej lokalizacji Miasta i Gminy Szamotuły, liczba podmiotów działających w sektorze prywatnym nieznacznie spada. W roku 2011 zarejestrowanych było 3.146 podmiotów, podczas gdy w 2005 roku aż 3.447 (nastąpił więc spadek o 301). W ostatnich kilku latach obserwuje się wahania liczby podmiotów, rejestrowanych w Szamotułach (wzrosty w jednym roku, a w kolejnym nieznaczne spadki). Jak pokazują dane, maleje liczba wpisów w kategorii „osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą”, wzrasta natomiast systematycznie liczba spółek handlowych i spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego.

Z wyników badania ankietowego wynika, że lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie gminy) jest dziedziną, którą mieszkańcy oceniają zdecydowanie najbardziej negatywnie. Jako „bardzo złą” i „złą” sytuację odnośnie możliwości znalezienia pracy w Gminie oceniło aż prawie 81% ankietowanych.

Bezrobocie odnotowywane na terenie Miasta i Gminy Szamotuły wykazuje w ostatnich latach stały poziom 1.400-1.500 osób i należy do najwyższych w aglomeracji poznańskiej, mimo że jest niższe od średniej krajowej.

Wśród osób bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem średnim zawodowym oraz policealnym i zasadniczo zawodowym. Te dwie grupy stanowią aż 58% ogółu bezrobotnych. Niepokojący jest fakt wzrastającego udziału wśród bezrobotnych osób, legitymujących się wyższym wykształceniem (ok. 9% ogółu bezrobotnych).

Rozwój gospodarczy Miasta i Gminy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na ich terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki, przeznaczane na pomoc społeczną. Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu

widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Miasta i Gminy. Nie oznacza to jednak, że nie może on pełnić roli strony wspierającej i do pewnego stopnia stymulującej przemiany w gospodarce i na rynku pracy.

Cel strategiczny nr 2

Rozwój infrastruktury i usług społecznych (zapewnia dogodne warunki rozwoju mieszkańców i ich wypoczynku)

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej z pewnością jest nadal najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Miasta i Gminy. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury nie jest jednak wystarczające dla zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest również dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to, by zaspokajać jej potrzeby.

Mimo wielu pozytywnych zmian w ostatnich kilku latach i przeznaczania znacznych kwot z budżetu Miasta i Gminy na rozwój usług społecznych, wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one w pierwszej kolejności budowy i rozbudowy obiektów szkolnych, następnie budowy i rozbudowy infrastruktury turystycznej oraz budowy obiektów rekreacyjnych.

Wyeliminowanie zidentyfikowanych braków i problemów przewidziano w projektach strategicznych, zaproponowanych w niniejszym dokumencie.

Jak zaznaczono we wstępnej części niniejszego dokumentu, przedstawiając strukturę strategii, cele strategiczne grupują poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Miasta i Gminy, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działaniami samorządu. Projekty realizacyjne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

6. PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE

6.1. Założenia i kryteria wyboru programów i projektów strategicznych

Podczas sporządzania listy programów i projektów strategicznych kierowano się poniższymi założeniami:

- 1) Wybrane, proponowane projekty spełniają najpilniejsze potrzeby społeczności lokalnej, wyrażone w treści celów strategicznych, takie jak:
 - zapewnienie dogodnych i bezpiecznych warunków życia na terenie Miasta i Gminy
 - zapewnienie bytowania w uporządkowanym i dobrze zarządzanym otoczeniu
 - wspieranie rozwoju gospodarczego
 - wspieranie rozwoju osobistego mieszkańców i zapewnienie dobrych warunków do odpoczynku.
- 2) Wybrane projekty mogą być związane z obligatoryjnymi, bieżącymi zadaniami samorządu, ale nie ograniczają się tylko do takich zadań.

Zaproponowane zostały również kryteria, które automatycznie predysponowały projekt do włączenia do Strategii:

- a) projekt wpisuje się w strategię Metropolii Poznań
- b) projekt jest już rozpoczęty lub przygotowana jest dokumentacja techniczna.

W procesie doboru projektów strategicznych jego uczestnicy zastanawiali się, jakie są realne szanse na wdrożenie zgłaszanych pomysłów - jakie działania mogą decydować o tym, że przedsięwzięcie uda się wykonać, a czego już na etapie planowania należy się wystrzegać, by nie dopuścić do niepowodzenia.

6.2. Zestawienie programów i projektów strategicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie programów i projektów strategicznych:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki (zapewnia dogodne warunki zamieszkania i inwestowania)

Program 1. Zagospodarowanie przestrzenne

- 1.1. Kształtowanie ładu przestrzennego na terenie Gminy poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- 1.2. Rewitalizacja miasta Szamotuły
- 1.3. Rewitalizacja parków, terenów zieleni i lasów gminnych
- 1.4. Gminny system informacji przestrzennej

Program 2. Drogi i komunikacja

- 2.1. Rozwiązanie problemów komunikacyjnych Miasta
- 2.2. Opracowanie i realizacja programu rozwoju gminnej infrastruktury drogowej

2.3. Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych

Program 3. Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego

- 3.1. Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej
- 3.2. Budowa internetowej sieci szerokopasmowej na terenie całej Gminy
- 3.3. Realizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szamotuły”, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii
- 3.4. Usuwanie azbestu
- 3.5. Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów i edukacja ekologiczna – potrzebne szczegóły
- 3.6. Ochrona korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów

Program 4. Gospodarka mieszkaniowa

- 4.1. Wypracowanie i realizacja wieloletniej polityki gospodarowania zasobem gruntów Miasta i Gminy
- 4.2. Uzbrajanie gruntów pod budownictwo mieszkaniowe
- 4.3. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy
- 4.4. Polepszenie standardu zasobów mieszkaniowych
- 4.5. Racjonalna prywatyzacja zasobu lokalowego Miasta i Gminy

Program 5. Rozwój gospodarczy

- 5.1. Pozyskiwanie i uzbrajanie terenów pod aktywizację gospodarczą
- 5.2. Opracowanie i wdrażanie polityki wspierania przedsiębiorczości i promocji gospodarczej Gminy

Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury i usług społecznych (zapewnia dogodne warunki rozwoju mieszkańców i ich wypoczynku)

Program 6. Oświata i wychowanie

- 6.1. Reorganizacja sieci szkolnej na terenie Gminy oraz rozwój sieci przedszkoli i żłobków
- 6.2. Rozbudowa i remonty infrastruktury szkół
- 6.3. Dopełnienie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny
- 6.4. Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych oraz utworzenie klas sportowych
- 6.5. Organizacja ścieżek edukacyjnych

Program 7. Kultura

- 7.1. Rozwój infrastruktury do działań w zakresie kultury i sztuki (wykorzystanie dawnego klasztoru franciszkańskiego i wieży ciśnień)

Program 8. Sport i rekreacja

- 8.1. Rozbudowa i modernizacja obiektów Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
- 8.2. Rozbudowa i modernizacja pozostałej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- 8.3. Ożywienie terenów rekreacyjnych
- 8.4. Usprawnienie zarządzania gminnym sportem i rekreacją

Program 9. Zdrowie i pomoc społeczna

- 9.1. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej
- 9.2. Program wspierania rodziny wielodzietnej – Karta dużej rodziny
- 9.3. Program wspierania rodziny wielopokoleniowej – Seniorzy
- 9.4. Program wspierania rodziny – Dzieci i młodzież
- 9.5. Program wspierania rodziny – Niepełnosprawni

Program 10. Bezpieczeństwo

- 10.1. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego
- 10.2. Rozwój systemu przeciwpożarowego

Program 11. Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej

- 11.1. Realizacja strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi
- 11.2. Organizacja i rozwój Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych
- 11.3. Rozwój inicjatyw społecznych w sołectwach

Program 12. Sprawne zarządzanie Miastem i Gminą

- 12.1. Opracowanie i wdrażanie strategii promocji Miasta i Gminy
- 12.2. Modernizacja budynków administracyjnych Urzędu Miasta i Gminy
- 12.3. Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi

6.3. Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe Miasta i Gminy. Jednak każdy projekt składa się z kilku zadań, często o charakterze „ciągłym”, więc zakres czasowy większości projektów obejmuje cały okres realizacji Strategii 2014-2020. Poniżej został przedstawiony zbiorczy plan realizacji poszczególnych projektów w okresie obowiązywania Strategii.

Tabela 4. Zakres czasowy projektów strategicznych

Numer projektu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1.							
1.2.							
1.3.							
1.4.							
2.1.							
2.2.							
2.3.							
3.1.							
3.2.							
3.3.							
3.4.							
3.5.							
3.6.							
4.1.							
4.2.							
4.3.							
4.4.							
4.5.							
5.1.							
5.2.							
6.1.							
6.2.							
6.3.							
6.4.							

6.5.							
7.1.							
8.1.							
8.2.							
8.3.							
8.4.							
9.1.							
9.2.							
9.3.							
9.4.							
9.5.							
10.1.							
10.2.							
11.1.							
11.2.							
11.3.							
12.1.							
12.2.							
12.3.							

6.4. Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych

Poniżej krótko scharakteryzowano poszczególne programy i projekty strategiczne oraz uzasadniono potrzebę ich realizacji. Szczegóły, dotyczące projektów strategicznych, przedstawiono na tzw. kartach projektów w Załączniku nr 1.

Cel strategiczny nr 1

Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki (zapewnia dogodne warunki zamieszkania i inwestowania)

Program 1. Zagospodarowanie przestrzenne

W opinii mieszkańców, głównym atutem zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy jest duża podaż działek pod budownictwo (i między innymi dlatego buduje się dużo mieszkań i domów), liczne parki w mieście oraz ładny wygląd budynków użyteczności publicznej.

Z kolei główny zarzut dotyczy sporej liczby terenów zaniedbanych i niezagospodarowanych, np. obiekt starej meblarni, czy też tereny zielone. Osobną kwestią jest potrzeba kompleksowej rewitalizacji centrum miasta.

Realizacja zaproponowanych poniżej działań ma na celu stopniowe porządkowanie przestrzeni na terenie Miasta i Gminy i usprawnienie zarządzania nią.

Charakterystyka projektów

1.1. Kształtowanie ładu przestrzennego na terenie Gminy poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Celem realizacji projektu jest zapewnienie jak największego wpływu Gminy na racjonalne gospodarowanie przestrzenią. Podstawowym narzędziem kształtowania ładu przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Do 2020 roku Gmina pragnie doprowadzić do 50% pokrycia jej powierzchni w/w planami. Obecnie odsetek ten wynosi 3,6%.

W ramach mpzp władze pragną tworzyć tzw. „plany ochronne”, czyli ściśle określać dopuszczalne formy gospodarowania na określonych, zwykle większych powierzchniach (i ew. wprowadzać zapisy o niemożliwości ich podziału), w celu świadomego kształtowania przestrzeni.

1.2. Rewitalizacja miasta Szamotuły

Zakres prac nad rewitalizacją miasta wynika z Uchwały nr XVIII/187/11 Rady Miasta i Gminy Szamotuły z 28 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Szamotuły na lata 2011-2016.

Zgodnie z zapisami dokumentu, „Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Szamotuły ma umożliwić poprawę warunków w sferze życia społecznego, gospodarczego i przestrzeni miasta poprzez mobilizację przedsięwzięć inwestycyjnych, oraz animację gospodarczą i społeczną. Ponadto zapewnić ma odpowiedni poziom walorów użytkowych miasta, tj. adresowanych do społeczności lokalnej warunków decydujących o wygodzie codziennego życia w danej jednostce terytorialnej”.

W dokumencie wydzielono z terenu miasta trzy obszary, które będą podlegać procesowi rewitalizacji.

Obszar nr I

Zamkowa, Szczuczyńska, Powstańców Wielkopolskich, Aleja 1 Maja, Targowa, Cmentarna, Wroniecka, Braci Czeskich, Kapłańska, Wąska, Piekarska, Garncarska, Wodna, Kościelna, Poznańska, Rynkowa, Rynek, Szkolna, Krótka, Sukiennicza, Średnia, Piotra Skargi, Ratuszowa, Jana Henryka Dąbrowskiego, Lipowa, Feliksa Nowowiejskiego, Rolna, Dworcowa, Franciszkańska, Młyńska, Kręta, Aleja Jana Pawła II, czyli stara część miasta i tzw. Piaszczychy

Obszar nr II

Dworcowa, Sportowa, Łąkowa, Wioślarska, Pływacka, Szachowa, Tenisowa, Kolarska, Aleksandra Aujezdeckiego, Stanisława Staszica, czyli między innymi tereny mieszkaniowe (w tym „blokowisko”), miejscami o wysokim stopniu zagrożeń społecznych

Obszar nr III

Wojska Polskiego, Składowa, Świdlińska, Rieczna, czyli między innymi tereny o charakterze przemysłowym.

Na każdym z w/w obszarów zaplanowano podjęcie wielu działań o charakterze przestrzennym, społecznym i gospodarczym, mających na celu doprowadzenie do realizacji wyżej przedstawionych celów Programu.

Do 2016 roku zostały do zrealizowania następujące zadania, ujęte w Programie Rewitalizacji:

W ramach Obszaru I:

- Rewitalizacja parku Jana III Sobieskiego
- Adaptacja zespołu poklasztornego w Szamotułach na inne cele
- Modernizacja budynków położonych w centrum miasta
- Konserwacja, rewaloryzacja, zabytkowego budynku Starej Rzeźni, o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym i adaptacja obiektów na cele gospodarcze, społeczne lub kulturalne (obiekt prywatny)
- Szkolenia dla bezrobotnych z terenu Szamotuł
- Organizowanie spotkań i szkoleń dla osób uzależnionych

W ramach Obszaru II:

- Rewitalizacja kolejowej wieży ciśnień w Szamotułach
- Szkolenia dla bezrobotnych z terenu Szamotuł
- Organizowanie spotkań i szkoleń dla osób uzależnionych

W ramach Obszaru III:

- Szkolenia dla bezrobotnych z terenu Szamotuł
- Organizowanie spotkań i szkoleń dla osób uzależnionych.

1.3. Rewitalizacja parków, terenów zieleni i lasów gminnych

Celem projektu jest przywrócenie i rozwój parków, terenów zieleni i lasów gminnych w celu przystosowania ich do potrzeb rekreacji. Proces ten jest realizowany na terenie Gminy od 7-8 lat.

Ze względu na ograniczone środki finansowe, do 2020 roku w ramach niniejszego projektu przewidywana jest realizacja dwóch zadań. Pierwszym z nich jest kontynuacja budowy parku edukacji przyrodniczej w Przyborówku. Jest to teren około 9 ha, przejęty przez Gminę od Agencji Nieruchomości Rolnych i zagospodarowywany od 2012 roku.

Drugim zadaniem jest przebudowa parku im. Jana III Sobieskiego w Szamotułach.

1.4. Gminny system informacji przestrzennej

Celem wdrożenia projektu jest posiadanie nowoczesnego narzędzia informacji i zarządzania przestrzenią, które będzie przydatne zarówno władzom i pracownikom samorządowym, jak i mieszkańcom i przedsiębiorcom.

Już od pewnego czasu Urząd Miasta i Gminy w Szamotułach dysponuje programem, stwarzającym możliwość obsługi systemów informacji geograficznej (m. in. tworzenie przestrzennych baz danych, analizy przestrzenne, czy geokodowanie).

Docelowo Gmina pragnie posiadać profesjonalny system kompleksowej informacji przestrzennej. W tym celu niezbędne będzie utworzenie stanowiska ds. obsługi GSIP. Pierwszym zadaniem osoby tu zatrudnionej będzie ocena istniejącego w Gminie systemu, zebranie doświadczeń innych samorządów, rozpoznanie oferty rynkowej oraz wycena potrzeb. Następnie zostanie ew. zakupione oprogramowanie, które umożliwi wdrożenie systemu. Oczywiście, dane, dotyczące różnych wymiarów przestrzeni i jej zagospodarowania, będą musiały być na bieżąco aktualizowane. Dzięki temu mieszkańcy i potencjalni inwestorzy będą mieli możliwość np. sprawdzenia stanu prawnego i przeznaczenia danej działki.

Program 2. Drogi i komunikacja

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że respondenci – wyrażając swoją opinię na temat różnych aspektów życia na terenie Gminy – na drugim miejscu od końca ocenili stan dróg i komunikacji lokalnej. Prawie połowa wszystkich badanych wystawiła ocenę „bardzo złą” lub „złą”.

Nic więc dziwnego, że zdaniem mieszkańców głównym zadaniem Gminy są inwestycje w sferze drogownictwa i komunikacji. Remonty i budowa dróg zostały określone za „ważne” i „bardzo ważne” przez prawie 85% respondentów, a budowa infrastruktury okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie) – przez prawie 76%.

Odpowiedzią na powyższe problemy są trzy projekty strategiczne, zaproponowane do realizacji w ramach niniejszego programu.

Charakterystyka projektów

2.1. Rozwiązanie problemów komunikacyjnych Miasta

Jednym z najpilniejszych zadań dla władz samorządowych jest rozwiązanie głównych problemów komunikacyjnych Szamotuł, czyli przebiegu linii kolejowej (co powoduje częste korki uliczne) oraz braku obwodnicy.

Niestety, kwestia linii kolejowej leży w gestii PKP, a główne trasy drogowe, przebiegające przez miasto, to drogi wojewódzkie. W tej sytuacji samorząd może jedynie wnioskować do innych jednostek o realizację inwestycji na swoim terenie.

Inne pilne zadania w ramach niniejszego projektu to budowa systemu komunikacji miejskiej, rozwiązanie problemu braku w mieście dworca autobusowego oraz budowa dodatkowego przystanku kolejowego przy ul. Targowej.

2.2. Opracowanie i realizacja programu rozwoju gminnej infrastruktury drogowej

Coraz większa liczba samorządów sporządza, a następnie wdraża, wieloletnie programy rozwoju własnej infrastruktury drogowej. Rzetelnie przygotowane, a następnie skutecznie wprowadzane, dają dużą korzyść mieszkańcom i przedsiębiorcom – realną wiedzę na temat tego, kiedy dany odcinek drogi zostanie wybudowany.

Realizując niniejszy projekt władze pragną osiągnąć w/w cel - przekazać lokalnej społeczności i inwestorom informację o zamierzeniach inwestycyjnych Gminy w sferze infrastruktury drogowej, a poprzez ich wdrażanie – konsekwentnie poprawiać warunki zamieszkania i przejazdu przez Gminę oraz zwiększać bezpieczeństwo drogowe.

Program rozwoju gminnej infrastruktury drogowej (obejmującej inwestycje w drogi gminne, parkingi, oświetlenie, chodniki, ścieżki pieszo-rowerowe) ma być opracowany w 2014 roku; obejmie on perspektywę do 2020 roku.

2.3. Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych

Przez teren Gminy przebiegają drogi wojewódzkie o długości 42,8 km – wszystkie są utwardzone oraz drogi powiatowe – 55,5 km jest utwardzonych, a 5 km nieutwardzonych.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu podróżowania na terenie Gminy w pierwszej kolejności wskazany jest remont następujących dróg:

- drogi wojewódzkiej nr 184 – od granicy z gminą Ostroróg do Szamotuł (ul. Chrobrego)
- drogi wojewódzkiej nr 185 Piotrowo-Szamotuły
- drogi powiatowej nr 1858P Szamotuły-Baborówko-Pamiątkowo
- drogi powiatowej nr 1867P Otorowo-Kamionka- Czyściec
- drogi powiatowej nr 1860P Brodziszewo-Przyborowo-Witoldzin-Pamiątkowo

Program 3. Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego

W ramach niniejszego programu ujęto szereg zagadnień, związanych przede wszystkim z budową bądź rozbudową różnych elementów infrastruktury technicznej, co z jednej strony przyczyni się do poprawy warunków życia i inwestowania na terenie Gminy, a z drugiej spowoduje poprawę stanu środowiska naturalnego. Generalnie jako „bardzo ważne” lub „ważne” zadania z omawianej dziedziny oceniła około połowa respondentów w ramach badań ankietowych.

Program obejmuje sześć projektów, dotyczących:

- budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej

- budowy internetowej sieci szerokopasmowej
- zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
- usuwania azbestu
- rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów
- ochrony korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów.

Charakterystyka projektów

3.1. Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej

System wodociągowy gwarantuje blisko 100% zwodociągowanie Gminy (doprowadzenie wody do wszystkich sołectw i wszystkich znaczących podmiotów gospodarczych). Poza zasięgiem wodociągów znajduje się jedynie nieliczna rozproszona zabudowa.

Jeżeli chodzi o sieć kanalizacji sanitarnej, to aktualnie 95% mieszkańców miasta i 44% mieszkańców wsi jest do niej podłączonych.

Do 2020 roku planowana jest budowa kanalizacji w miejscowościach:

- Jastrowo
- Ostrolesie
- Lulinek
- Kąsinowo
- Gąsawy
- Witoldzin
- Żalewo
- Rudnik
- Piotrkówko
- Koźle
- Lipnica
- Brodziszewo
- Przeclaw
- Przeclawek
- Ludwikowo
- Czyściec
- Piaskowo (w trakcie realizacji).

Ponadto postępować będzie budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach inwestycyjnych i mieszkaniowych.

3.2. Budowa internetowej sieci szerokopasmowej na terenie całej Gminy

Dużym sukcesem Gminy jest pozyskanie dotacji w ramach unijnego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na realizację projektu „Budowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu celem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu”. Dzięki temu nastąpi bezpłatne udostępnienie komputera oraz zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego 250 mieszkańcom z terenu Miasta i Gminy Szamotuły przez okres 5 lat (lata 2014-2019).

Ponadto w 2014 roku nastąpi połączenie siecią światłowodową wszystkich jednostek gminnych. W kolejnych latach wybudowana infrastruktura umożliwi między innymi sprawniejszy obieg dokumentacji i bezpłatne rozmowy telefoniczne pomiędzy jednostkami gminnymi, utworzenia sieci hotspotów (darmowych punktów dostępu do Internetu w mieście i gminie), itp.

3.3. Realizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szamotuły”, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii

Podstawą samorządowej gospodarki, dotyczącej zaopatrzenia gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych w nośniki energii i ciepła są „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szamotuły” – Uchwała nr XXX/359/2012 Rady Miasta i Gminy Szamotuły z dnia 3 grudnia 2012 roku.

W dokumencie, obok między innymi charakterystyki i bilansu obecnych systemów zaopatrzenia terenu Miasta i Gminy w energię, wskazano przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, a także możliwości wykorzystania istniejących rezerw energetycznych Gminy oraz odnawialnych źródeł energii.

Najpilniejszymi zadaniami w sferze termomodernizacji są prace, dotyczące budynków Szkoły Podstawowej Nr 1 w Szamotułach (nowa część budynku) oraz Szkoły Podstawowej w Otorowie. W Otorowie (w całym Zespole Szkół) należy zmienić źródło zasilania kotłowni olejowych na gazowe.

3.4. Usuwanie azbestu

Od kilkunastu lat na terenie całego kraju czynione są konkretne działania w kierunku usunięcia azbestu z nieruchomości, co w oczywisty sposób przyczynia się do minimalizacji zagrożeń zdrowia i życia mieszkańców.

Mieszkańcy Miasta i Gminy Szamotuły mogą otrzymać dotację celową na działania, polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów, zawierających azbest z nieruchomości z terenu Miasta i Gminy Szamotuły (nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych i nie więcej niż 3 tys. zł) – na podstawie Uchwały nr XII/95/2011 Rady Miasta i Gminy z dnia 1 sierpnia 2011 r. i Uchwały nr XXI/241/12 z 26 marca 2012 r.

Wsparcie można także otrzymać z Powiatu Szamotulskiego – dotacje udzielane są osobom fizycznym na likwidację wyrobów, zawierających azbest – na podstawie Uchwały nr V/35/11 z dnia 3 marca 2011 r. (10 zł za 1 m², nie więcej niż 2 tys. zł dla jednego wnioskodawcy).

3.5. Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów i edukacja ekologiczna

Od 1 lipca 2013 roku odpady komunalne z tereny Miasta i Gminy Szamotuły są odbierane od mieszkańców i przedsiębiorstw przez konsorcjum Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Szamotułach oraz firmę Remondis Sanitech Poznań Sp. z o.o.

Funkcjonowanie nowego systemu pozwala mieć nadzieję, że nie będą już powstawać nowe, dzikie wysypiska śmieci, a istniejące będą stopniowo likwidowane.

Inną konsekwencją funkcjonowania nowego systemu powinno być zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu dzięki zwiększonej skali segregacji odpadów przez ich wytwórców.

Wzrostowi świadomości ekologicznej mieszkańców, a co za tym idzie podejmowaniu działań proekologicznych, będzie służyła zintensyfikowana edukacja ekologiczna, szczególnie wśród młodzieży szkolnej.

3.6. Ochrona korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów

Ostatni projekt w ramach niniejszego programu jest bezpośrednio związany z ochroną fauny i flory.

Polega on na zapewnieniu ochrony korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów Otorowskiego, Brzybrodzkiego i Gałowskiego poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planowania przestrzennego.

W przyszłości przewiduje się ewentualne łączenie w/w korytarzy ekologicznych.

Program 4. Gospodarka mieszkaniowa

Ze strony samorządu gminnego organem zajmującym się gospodarką mieszkaniową jest Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych w Szamotułach – jednostka budżetowa Miasta i Gminy Szamotuły, która administruje lokalami, stanowiącymi własność Gminy Szamotuły.

ZKZL prowadzi zarząd budynkami będącymi własnością Gminy, czyli lokalami mieszkalnymi i użytkowymi. Pełni także funkcję zarządcy wspólnot mieszkaniowych.

Podstawą gospodarki mieszkaniowej na terenie Miasta i Gminy jest „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szamotuły na lata 2012-2016”, zatwierdzony uchwałą Rady Miasta i Gminy z 30 stycznia 2012 roku. Działania, zapisane w programie, mają na celu utrzymanie zasobu na dobrym poziomie technicznym, zaspokojenie niezbędnych potrzeb mieszkaniowych przez Gminę oraz tworzenie warunków do poprawy sytuacji mieszkaniowej mieszkańców.

Na koniec 2011 roku Gmina posiadała w swoich zasobach 34 budynki ze 183 mieszkaniami komunalnymi, 12 budynków z 51 mieszkaniami socjalnymi, 8 budynków w „administracji przymusowej” z 34 mieszkaniami komunalnymi, 4 budynki niestanowiące wspólnot mieszkaniowych z 5 mieszkaniami komunalnymi oraz 64 budynki stanowiące wspólnoty mieszkaniowe z 296 mieszkaniami komunalnymi – łącznie 122 budynki z 569 mieszkaniami.

Mimo posiadania przez Gminę wieloletniego doświadczenia w sferze gospodarki mieszkaniowej, przeprowadzona diagnoza wykazała potrzebę wprowadzenia

nowoczesnych narzędzi zarządzania substancją mieszkaniową, które powinny doprowadzić do większej efektywności działania oraz do zapewnienia szerokiej oferty mieszkaniowej dla mieszkańców Gminy.

W ramach niniejszego projektu przewidziano realizację pięciu interesujących projektów, zmierzających do:

- wypracowania i realizacji wieloletniej polityki gospodarowania zasobem gruntów Miasta i Gminy
- uzbrajania gruntów pod budownictwo mieszkaniowe
- zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy
- polepszenia standardu zasobów mieszkaniowych
- racjonalnej prywatyzacji zasobu lokalowego Miasta i Gminy.

Charakterystyka projektów

4.1. Wypracowanie i realizacja wieloletniej polityki gospodarowania zasobem gruntów Miasta i Gminy

Realizacja niniejszego projektu ma na celu stworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego dzięki opracowaniu, przyjęciu i sukcesywnemu wdrażaniu wieloletniej polityki zarządzania gruntami i obiektami komunalnymi.

Najpilniejsze zadania do wykonania w perspektywie najbliższych kilku lat to:

- Określenie, które tereny przeznaczone będą do sprzedaży, a które ze sprzedaży będą wyłączone
- Scalenia i wtórny podział geodezyjny terenów - w celu porządkowania i racjonalnego wykorzystania terenów, z jednoczesnym przygotowaniem terenów pod drogi i ciągi uzbrojenia
- Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe
- Określenie harmonogramu sprzedaży gruntów Gminy pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne wraz z podaniem:
 - lokalizacji wraz ze zdjęciem powierzchni
 - przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego istniejącego i przewidywanego uzbrojenia
 - możliwości wykorzystania do zabudowy
- Naliczanie renty planistycznej
- Wnoszenie nieruchomości gruntowych aportem do spółek gminnych, realizujących budownictwo społeczne.

4.2. Uzbrajanie gruntów pod budownictwo mieszkaniowe

Jednym z najważniejszych możliwych działań samorządu, wspierających rozwój budownictwa mieszkaniowego, jest uzbrajanie gruntów.

W pierwszej kolejności zostanie stworzony wykaz gruntów nieuzbrojonych, które w kolejnych latach Gmina będzie chciała uzbrajać. Następnie powstanie wieloletni program uzbrajania terenów Gminy w sieć wodociągową, kanalizacyjną, ciepłowniczą, elektryczną i gazową oraz budowy dróg dojazdowych.

Kolejnym krokiem będzie oczywiście stopniowa realizacja programu, czyli wyposażenie terenów w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

4.3. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy

Podobnie jak w prawie każdej polskiej gminie, w Szamotułach istnieje deficyt mieszkań i lokali mieszkalnych, z których mogliby korzystać najbardziej potrzebujący mieszkańcy, których nie stać na nabycie nieruchomości na wolnym rynku. Na gminach spoczywa ustawowy obowiązek wspierania tej grupy członków społeczności lokalnej; problem polega na tym, że możliwości finansowe samorządów są daleko niewystarczające.

W kolejnych latach władze Miasta i Gminy planują pojęcie szeregu kroków, zmierzających do dostarczania odpowiedniej liczby lokali komunalnych, socjalnych, zamiennych i pomieszczeń tymczasowych poprzez:

- Budowę nowych budynków z lokalami socjalnymi
- Powiększanie liczby lokali socjalnych poprzez przekształcanie lokali komunalnych na socjalne
- Stworzenie odpowiedniej liczby pomieszczeń tymczasowych przez przekształcenie części lokali socjalnych na pomieszczenia tymczasowe
- Stymulowanie zamian w ramach zasobu, tak by gospodarstwa domowe zajmowały lokale odpowiednie zarówno do wielkości rodziny, jak i jej sytuacji materialnej
- Weryfikację umów najmu i wypowiedzanie ich najemcom, którzy mają zaspokojone potrzeby mieszkaniowe poza zasobem Gminy
- Nabywanie nieruchomości, nadających się do zmiany sposobu użytkowania i adaptowanie na cele mieszkaniowe oraz udostępnianie powierzchni najemcom w zamian za przeprowadzenie remontu.

4.4. Polepszenie standardu zasobów mieszkaniowych

Dużym wyzwaniem dla samorządów jest nie tylko zwiększanie zasobu mieszkaniowego, ale także utrzymanie istniejącego w odpowiednim stanie, bądź jego poprawa. Realizacja niniejszego projektu zmierza do wstrzymania dekapitalizacji gminnego zasobu mieszkaniowego oraz zwiększenia nakładów na remonty i modernizacje poprzez:

- Likwidację elementów budowlanych zawierających azbest
- Wymianę lub naprawę pokrycia dachowego oraz naprawę instalacji ogromowych
- Wymianę rynien i naprawę obróbek blacharskich
- Remonty elewacji budynków, w tym docieplenie ścian
- Wymianę stolarki okiennej i drzwiowej
- Remont klatek schodowych
- Remont instalacji wodno-kanalizacyjnych

- Naprawę i wymianę instalacji elektrycznych
- Zwiększenie dbałości o otoczenie budynków.

4.5. Racjonalna prywatyzacja zasobu lokalowego Miasta i Gminy

Niniejszy projekt jest uściśleniem zasad, określonych w „Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szamotuły na lata 2012-2016”.

Jego realizacja ma polegać na określeniu zasobu lokali mieszkalnych do prywatyzacji oraz określeniu lokali mieszkalnych, które wyłączone będą z prywatyzacji.

Kolejnym krokiem będzie oczywiście prywatyzacja zgodnie z ustalonym planem.

Program 5. Rozwój gospodarczy

Rozwój gospodarczy jest podstawowym sposobem przeciwdziałania bezrobociu. Samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Miasta i Gminy. Mimo tego powinien jednak podejmować działania wspierające działalność gospodarczą. W pierwszej kolejności powinny one polegać na udostępnianiu i uzbrajaniu terenów, doradztwie, czy integracji kręgów gospodarczych. Duże znaczenie ma także dobra promocja i sprawna obsługa administracyjna inwestorów.

W ramach niniejszego programu przewidziano wdrożenie dwóch projektów, polegających na uzbrajaniu terenów pod inwestycje oraz opracowaniu i wdrażaniu polityki wspierania przedsiębiorczości i promocji gospodarczej Miasta i Gminy.

Charakterystyka projektów

5.1. Pozyskiwanie i uzbrajanie terenów pod aktywizację gospodarczą

Z wywiadów przeprowadzonych z lokalnymi przedsiębiorcami wynika, że dostępność terenów pod inwestycje jest najważniejszym z ich punktu widzenia sposobem wsparcia ze strony samorządu.

Działania w tej sferze powinny polegać na:

- Zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Sporządzaniu nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Zakupie gruntów przez Gminę w celu ich wykorzystania pod aktywizację gospodarczą.

Podobnie jak ma to miejsce w przypadku budownictwa mieszkaniowego (por. Projekt 4.2.), także w przypadku innych form działalności gospodarczej, potrzebna jest budowa infrastruktury technicznej na planowanych terenach aktywizacji.

Doświadczenia wielu krajowych samorządów wskazują na to, że organizacja Specjalnych Stref Ekonomicznych jest dużym impulsem dla rozwoju gospodarczego na danym

terenie. Z tego powodu wskazane jest utworzenie podstrefy SSE również na terenie Gminy.

5.2. Opracowanie i wdrażanie polityki wspierania przedsiębiorczości i promocji gospodarczej Gminy

W rezultacie licznych wywiadów i dyskusji została podjęta decyzja, że Gminie potrzebna jest kompleksowa, jednolita koncepcja wspierania rozwoju gospodarczego, zawierająca także ustalenia, dotyczące promocji Gminy w tym zakresie.

Już w 2014 roku powinien powstać taki dokument, obejmujący w pierwszej kolejności:

- Zestawienie planów zagospodarowania przestrzennego do sporządzenia
- Zasady udzielania ulg przedsiębiorcom
- Zestawienie planowanych inwestycji, które będą wspierać przedsiębiorczość
- Plan promocji gospodarczej Gminy
- Potrzeby w zakresie szkolnictwa zawodowego na terenie Gminy.

Kolejne lata obowiązywania Strategii powinny zostać poświęcone na konsekwentne wdrażanie dokumentu zgodnie z zapisanym w nim harmonogramem.

Docelowo na terenie Gminy powinna zostać utworzona podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej, dzięki której nastąpi zdecydowany wzrost napływu zewnętrznego kapitału.

Cel strategiczny nr 2

**Rozwój infrastruktury i usług społecznych
(zapewnia dogodne warunki rozwoju mieszkańców i ich wypoczynku)**

Program 6. Oświata i wychowanie

System oświaty w Mieście i Gminie jest bardzo rozwinięty. Składają się na niego:

- 2 przedszkola wiejskie
- 4 przedszkola miejskie
- 4 szkoły podstawowe na terenach wiejskich
- 3 szkoły podstawowe w mieście
- 1 gimnazjum w mieście
- 2 wiejskie zespoły szkół.

Koszty, związane z oświatą, stanowią najważniejszą kategorię wydatków budżetowych - ponad 30% wszystkich wydatków samorządu, i systematycznie rosną. Niewiele ponad 50% kosztów bieżących, związanych z oświatą, jest pokrywanych z subwencji oświatowej. Oznacza to, iż blisko połowę tej kategorii wydatków musi finansować samorząd z innych źródeł. W tej sytuacji niezbędne jest podjęcie zdecydowanych kroków oszczędnościowych.

Przeprowadzone badania wykazały wysokie zadowolenie lokalnej społeczności z funkcjonowania tej jakże ważnej dziedziny życia.

Nie oznacza to jednak, że wszystkie potrzeby mieszkańców zostały zaspokojone – placówki te wymagają systematycznego doinwestowania, polegającego zarówno na remontach, jak i rozbudowie.

Charakterystyka projektów

6.1. Reorganizacja sieci szkolnej na terenie Gminy oraz rozwój sieci przedszkoli i żłobków

Dążenie do racjonalizacji kosztów utrzymania oświaty oraz zapewnienie jak najwyższego poziomu nauczania spowodowało, że niezbędna będzie racjonalizacja sieci szkolnej poprzez likwidację szkół z niewielką liczbą uczniów. Na terenie Gminy działają 4 szkoły, w których średnia liczba uczniów na 1 oddział wynosi poniżej 10, podczas gdy otrzymywana subwencja oświatowa pozwala na pokrycie kosztów, gdy liczba ta przekracza 20 uczniów.

Przeprowadzona analiza doprowadziła jednocześnie do wniosku, że na terenie Gminy zdecydowanie zbyt mała jest liczba miejsc w przedszkolach. W związku z tym planowane jest tworzenie oddziałów przedszkolnych dla dzieci 3-4 letnich przy wiejskich szkołach podstawowych lub tworzenie przedszkoli wiejskich w budynkach poszkolnych (po ewentualnej likwidacji małych szkół).

Ostatnią kwestią jest potrzeba tworzenia żłobków. W tej sferze samorząd pragnie wspierać rozwój prywatnych żłobków poprzez zapewnienie osobom prowadzącym 50% dotacji na każde dziecko oraz pomoc w pozyskiwaniu i adoptowaniu pomieszczeń na żłobki.

6.2. Rozbudowa i remonty infrastruktury szkół

W rezultacie przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów stwierdzono, że ogólnie baza oświaty na terenie Gminy jest dobra z wyjątkiem sal gimnastycznych i boisk, bowiem tylko 5 szkół na 10 ma sale gimnastyczne, a tylko 2 szkoły mają dobre boiska.

W związku z powyższym do 2020 planowane są następujące inwestycje:

- Budowa boiska sportowego w Gimnazjum nr 1 w Szamotułach
- Odnowienie elewacji zewnętrznej wraz z ociepleniem budynku Szkoły Podstawowej nr 3 im. Adama Mickiewicza w Szamotułach i remontem dachu wraz z poddaszem
- Budowa boiska sportowego przy Zespole Szkół w Otorowie
- Rozbudowa Zespołu Szkół w Pamiątkowie wraz z budową kompleksu sportowo-rekreacyjnego
- Budowa hali sportowo-środowiskowej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Szamotułach.

6.3. Doposażenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

W dobie rosnących wymagań rozwoju cywilizacyjnego, szczególnie związanego z informatyzacją życia, wymiana i unowocześnianie sprzętu dydaktycznego nie budzi wątpliwości.

Do 2015 roku przewidywany jest zakup mobilnych pracowni komputerowych w liczbie umożliwiającej każdemu uczniowi indywidualne korzystanie z komputera podczas każdej lekcji.

Jeszcze wcześniej, bo już w 2014 roku, powinno nastąpić wyposażenie nauczycieli i administracji szkolnej w sprzęt komputerowy, umożliwiający pełne zastosowanie elektronicznego dziennika oraz arkusza organizacyjnego.

6.4. Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych oraz utworzenie klas sportowych

Duża liczba zajęć pozalekcyjnych przynosi wielkie korzyści – z jednej strony wydatnie rozszerza ofertę edukacyjną, zwiększając szanse na rozwój dzieci i młodzieży, a z drugiej strony efektywnie zagospodarowuje wolny czas uczniów.

Z tego powodu do 2018 roku planowane jest zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych:

- sportowo-rekreacyjnych
- kół przedmiotowych
- kół artystycznych

do poziomu 3 godzin na 1 oddział w szkole.

Od 2014 roku planowane jest także rozszerzenie zajęć pływackich o kolejne oddziały szkolne (obecnie zajęcia są dla III klasy szkół podstawowych). Skala będzie tutaj uzależniona od możliwości finansowych Gminy.

Ponadto planowane jest utworzenie klas sportowych lub z poszerzonym programem wychowania fizycznego w klasach IV-VI Szkoły Podstawowej nr 3 oraz w klasach I-III Gimnazjum nr 1 (dziewczeta – siatkówka, chłopcy – piłka nożna).

6.5. Organizacja ścieżek edukacyjnych

W dążeniu do zwiększenia atrakcyjności procesu edukacji, w ciągu 4 lat planowana jest organizacja ścieżek edukacyjnych w partnerstwie z funkcjonującymi gospodarstwami agroturystycznymi w następujących lokalizacjach:

- okolica Baborówka, Baborowa, Kępy, Gąsaw
- okolica Przyborowa, Brodziszewa
- okolica Otorowa, Koźła
- okolica Pamiątkowa, Przecławia.

Program 7. Kultura

Sfera kultury na terenie Miasta i Gminy została bardzo wysoko oceniona przez mieszkańców podczas badań ankietowych i wywiadów. Szczególnie podkreślano prężną działalność Szamotulskiego Ośrodka Kultury, zapewniającego bogatą ofertę dla różnych grup mieszkańców (wiele stałych form działalności, koncerty i imprezy), posiadającego w swoich strukturach kino cyfrowe i muzeum. Doceniono również dobrą pracę biblioteki oraz fakt, że w większości sołectw jest świetlica.

Jednocześnie wielokrotnie wskazywano na to, że barierą dla dalszego rozwoju kultury są ograniczone możliwości lokalowe SzOK. W związku z tym w ramach niniejszego programu zaproponowano projekt, dotyczący rozwoju infrastruktury Ośrodka.

Charakterystyka projektów

7.1. Rozwój infrastruktury do działań w zakresie kultury i sztuki (wykorzystanie dawnego klasztoru franciszkańskiego i wieży ciśnień)

Celem projektu jest zwiększenie dostępności i atrakcyjności działań kulturalnych i wystawienniczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Szamotuły.

Cel ten ma być osiągnięty w pierwszej kolejności poprzez wykorzystanie dawnego klasztoru franciszkańskiego do działań kulturalnych i wystawienniczych - XVII-wieczny budynek poklasztorny ma zostać zaadaptowany na sale koncertowe, wystawiennicze, wykładowe oraz pomieszczenia, służące do różnych działań z zakresu animacji kulturalno-społecznej.

Z pewnością nie do końca wykorzystanym obiektem jest dawna kolejowa wieża ciśnień. Jej rewitalizacja i zagospodarowanie terenu wokół powinny umożliwić „uruchomienie” działań kulturalnych i wystawienniczych.

Program 8. Sport i rekreacja

Także dostępność do sportu i rekreacji została wysoko oceniona przez mieszkańców Gminy. Podkreślano bogatą infrastrukturę i szeroką ofertę, dużą aktywność klubów sportowych. Dużym atutem Gminy jest także wiele atrakcyjnych miejsc do rekreacji.

Jednocześnie długa okazuje się być lista braków i problemów. Na pierwszym miejscu znalazł się stan infrastruktury – wymaga ona znacznego doinwestowania (w pierwszej kolejności dotyczy to hali sportowej). Zgłoszono również wiele potrzeb, takich jak budowa pełnowymiarowego boiska ze sztuczną nawierzchnią, budowa drugiego kompleksu sportowego Orlik, stadionu lekkoatletycznego, siłowni zewnętrznych, kolejnych placów zabaw, organizacja szlaków rowerowych i ścieżek do nordic walking, budowa infrastruktury nad Jeziorem Pamiątkowskim.

Odpowiedzią na powyższe problemy są cztery projekty strategiczne.

Charakterystyka projektów

8.1. Rozbudowa i modernizacja obiektów Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji

Obiekty Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji są dużą atrakcją dla mieszkańców i gości. Ich dużym walorem jest to, że w jednym miejscu znajdują się zarówno hala sportowa, kryta pływalnia, jak i stadion sportowy. Zlokalizowany jest tutaj także hotel, obecnie podlegający gruntownej modernizacji. Po to, aby obiekty Ośrodka mogły się stać miejscem jeszcze większej liczby zgrupowań i zawodów, niezbędna jest jednak ich rozbudowa i modernizacja.

Przed wszystkim musi zostać zmodernizowany stadion sportowy - zbudowana sztuczna, pełnowymiarowa płyta boiska wraz z oświetleniem oraz bieżnia tartanowa, a także wyremontowana płyta główna boiska. Inwestycja ta powinna zostać zrealizowana do końca 2018 roku.

Jeszcze wcześniej, bo do 2015 roku, powinna zostać wykonana modernizacja hali widowiskowo-sportowej „Wacław”.

Ponadto w okresie realizacji strategii planowanych jest kilka innych przedsięwzięć, takich jak wymiana rury zjazdowej na krytej pływalni, modernizacja kotłowni gazowej, montaż kogeneratora w układzie zasilania pływalni krytej, budowa pomieszczeń strefy fitness, budowa kręgielni.

Aby zapewnić rozwój infrastruktury SzOSiR w kolejnych latach, zakładany jest wykup działek ogrodnich przy ul. Sportowej, sąsiadujących z terenem Ośrodka.

8.2. Rozbudowa i modernizacja pozostałej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

W gestii Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji znajduje się tylko część infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Miasta i Gminy. Druga część podlega bezpośrednio Urzędowi Miasta i Gminy.

W wyniku przeprowadzonych analiz i dyskusji sporządzono zestawienie najpilniejszych inwestycji. Obejmują one:

- Budowę drugiego kompleksu Orlik
- Budowę kolejnych szlaków rowerowych, w tym po dawnym szlaku kolejowym
- Budowę kolejnych placów zabaw
- Zagospodarowanie góry saneczkowej przy ul. Łąkowej w Szamotułach.

8.3. Ożywienie terenów rekreacyjnych

Mimo że na terenie Miasta i Gminy znajduje się wiele terenów atrakcyjnych z punktu widzenia rekreacji, to znaczna część z nich nie jest odpowiednio zagospodarowana.

W ramach niniejszego projektu planuje się między innymi zagospodarowanie terenu tzw. „Piaszczychów”. Mogą tu powstać boiska, kręgielnia, korty tenisowe, ścieżki do Nordic Walking, miejsca gastronomiczne i noclegowe.

Duży potencjał posiadają także tereny Jeziora Pamiątkowskiego i Zbiornika Radzyny, wymagają one jednak dużych nakładów. Nad J. Pamiątkowskim planowane jest utworzenie przystani sportów wodnych, natomiast nad Zbiornikiem Radzyny – budowa ścieżek edukacyjnych.

Jak wcześniej wspomniano, niezbędna jest budowa kolejnych ciągów pieszo-rowerowych wokół wód płynących i stojących wraz z rozwojem turystyki wodnej (Jezioro, J. Pamiątkowskie, Zbiornik Radzyny, rzeka Sama).

8.4. Usprawnienie zarządzania gminnym sportem i rekreacją

Poziom oferty sportowo-rekreacyjnej uzależniony jest od wielu czynników, z których do najważniejszych należą skala ponoszonych wydatków i sprawność zarządzania.

Władze Miasta i Gminy oraz Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji dostrzegają potrzebę i możliwość poczynienia szeregu kroków, których efektem powinno być zarówno zapewnienie lepszego wykorzystania posiadanych środków finansowych i obiektów, jak i zwiększenie liczby osób prowadzących zdrowy tryb życia na terenie Miasta i Gminy.

Jeżeli chodzi o samą organizację zarządzania gminnym sportem i rekreacją, to rozważane jest przejęcie wykonywania zadań Gminy w zakresie kultury fizycznej i sportu przez spółkę prawa handlowego. Powinno to przynieść szereg korzyści, takich jak większa samodzielność finansowa (w tym możliwość samodzielnego zaciągania zobowiązań w celu finansowania rozwoju), czy możliwość odliczania podatku VAT.

Kwestii finansowych i organizacyjnych dotyczy także potrzeba zwiększenia wymagań wobec organizacji sportowych, otrzymujących dotacje (przedstawianie przez nie planów działalności, większa kontrola).

Dostrzegana jest również potrzeba koordynacji wykorzystania obiektów sportowych, mających różnych właścicieli (np. nie organizowanie różnych imprez w tym samym czasie) oraz ujednolicenia systemu szkolenia w poszczególnych dyscyplinach z uwzględnieniem współpracy ze szkołami.

Wszystkie jednostki, zajmujące się sportem (Urząd Miasta i Gminy, placówki oświaty, kluby, instytucje opieki zdrowotnej), powinny ze sobą współpracować – koordynować działania, dążyć do rozwoju sportu w szkołach (szkolenia nauczycieli), promować uprawianie ćwiczeń (a nie zwolnień lekarskich).

Ponieważ ilość dostępnych środków jest dalece niewystarczająca, proponowane jest dokonanie analizy i wyboru 2-3 dyscyplin sportowych, promowanych i dofinansowywanych w większym zakresie (kryterium doboru - np. liczebność użytkowników).

Program 9. Zdrowie i pomoc społeczna

Mimo funkcjonowania na terenie Gminy szpitala powiatowego oraz licznych przychodni lekarskich, ocena funkcjonowania służby zdrowia nie jest korzystna – w ankietach 34% respondentów oceniło ją „źle” lub „bardzo źle”, podczas gdy „dobrze” lub „bardzo dobrze”, zaledwie 21%.

Zadowolająca jest podstawowa opieka zdrowotna (lekarze rodzinni), szpital działa coraz lepiej (dobre wyposażenie, coraz lepsi lekarze, przychodnie specjalistyczne), natomiast najbardziej doskwiera długie oczekiwanie na wizytę u lekarzy-specjalistów. Jest to oczywiście nie tylko problem gminny, ale ogólnokrajowy.

Pozytywnie są natomiast oceniane bezpośrednie działania Gminy w omawianej sferze, tzn. profilaktyka zdrowia (profilaktyka w szkołach, bezpłatne badania dorosłych).

Jeżeli chodzi o pomoc społeczną, to wśród respondentów oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi, najwięcej jest jednak odpowiedzi „przeciętnych” i „nie mam zdania”.

Wśród największych bolączek w sferze pomocy społecznej wymieniano brak żłobków na terenie gminy, mało sprawny system pomocy społecznej w kraju, problemy części mieszkańców spowodowane ograniczonym rynkiem pracy, zbyt mało środków na mieszkania socjalne.

W ramach niniejszego programu sformułowano pięć projektów – jeden ze sfery profilaktyki zdrowotnej i cztery, dotyczące wspierania rodziny w ramach działań Ośrodka Pomocy Społecznej.

Charakterystyka projektów

9.1. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej

W trakcie obowiązywania nowej strategii kontynuowane będą dotychczasowe działania, czyli badania mammograficzne, szczepienia przeciwko grypie dla mieszkańców, którzy ukończyli 60 rok życia, badania profilaktyczne raka gruczołu krokowego i profilaktyki nowotworu jelita grubego i odbytnicy, badania przesiewowe w kierunku cukrzycy oraz wspieranie innych doraźnych akcji profilaktycznych.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem będzie profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2014-2020 (dziewczęta urodzone w latach 2001-2008), obejmująca przede wszystkim samo szczepienie oraz kampanię edukacyjno-informacyjną w celu przekazania wiedzy na temat czynników ryzyka raka szyjki macicy oraz możliwości profilaktyki w tym zakresie (spotkania informacyjne).

9.2. Program wspierania rodziny wielodzietnej – Karta dużej rodziny

Niniejszym program ma na celu wsparcie rodzin wielodzietnych, promocję modelu rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie jej pozytywnego wizerunku.

Bardzo interesującym pomysłem jest zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności do kina, basenu oraz zajęć dla dzieci i młodzieży, organizowanych przez SzOK i SzOSiR, poprzez wprowadzenie „Karty dużej rodziny” (ulgi lub zwolnienia z opłat i biletów). Inną formą materialnego wsparcia mają być ulgi w opłatach za wywóz śmieci.

Ponadto planowane są następujące działania:

- Poprawa warunków mieszkaniowych przez stymulowanie zamiany mieszkań, dostosowanych do wielkości rodziny
- Zwiększanie dostępności do dodatkowych świadczeń medycznych, szczególnie dla dzieci
- Stymulowanie powstania stowarzyszenia rodzin wielodzietnych celem umocnienia ich.

9.3. Program wspierania rodziny wielopokoleniowej – Seniorzy

Kolejny program dotyczy wspierania seniorów i rodzin wielopokoleniowych i dążenia do tego, aby osoby starsze zostały uznane za znaczącą i wartościową część społeczeństwa.

Realizacja projektu polegać będzie na:

- Współpracy w tworzeniu warunków, sprzyjających zmianie wyobrażeń i stereotypów starzenia się i osób starszych
- Propagowaniu idei wolontariatu oraz innych form aktywności, sprzyjających rozwojowi integracji i solidarności wielopokoleniowej
- Utworzeniu grupy doradczej w strukturze władz miejsko-gminnych, złożonych z seniorów, i mającej wpływ na sprawy, dotyczące społeczności i najstarszego pokolenia
- Stymulowaniu dostosowania wielkości mieszkań do struktury rodziny (zamiana mieszkań).

9.4. Program wspierania rodziny – Dzieci i młodzież

Celem projektu jest ochrona i wsparcie systemu norm i wartości społecznych, gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego.

W ramach wdrażania projektu przewiduje się wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, o treści, dotyczące kształtowania pożądanego, właściwego systemu norm i wartości społecznych.

Propagowana ma być idea wolontariatu oraz innych form aktywności, sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego i szerszych zbiorowości.

9.5. Program wspierania rodziny – Niepełnosprawni

Ostatni projekt dotyczy wspierania osób niepełnosprawnych – dążenia do poszerzania ich udziału w życiu zbiorowym i umacnianie ich roli jako pełnoprawnych członków społeczności.

Promowane i wspierane będą organizacje, działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych z ich środowiskiem społecznym i ze społecznością lokalną.

Likwidowane będą bariery architektoniczne na drogach gminnych i przejściach dla pieszych oraz w urzędach i instytucjach (instalacja windy w Urzędzie Miejskim, Urząd Stanu Cywilnego, Biblioteka).

Sposobem wyrównywania szans osób niepełnosprawnych intelektualnie i prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym będzie rozwój działalności Centrum Integracji i Rehabilitacji.

Ważnym elementem Programu będzie organizacja przedszkola specjalnego dla dzieci niepełnosprawnych w Szamotułach. Dzięki temu zostanie zapewniona specjalistyczna opieka ostatniej grupie mieszkańców, która nie ma możliwości korzystania z tego typu pomocy na terenie Gminy. Ponadto nie będzie już konieczności dowożenia potrzebujących dzieci na zajęcia do Poznania (a tym samym ponoszenia wysokich kosztów dowozu i opłat), a z przedszkola (w miarę wolnych miejsc) będą mogli korzystać dzieci z innych gmin.

Program 10. Bezpieczeństwo

Poziom bezpieczeństwa na terenie Miasta i Gminy jest oceniany przez mieszkańców jako stosunkowo dobry – wypowiedzi, że jest on „bardzo dobry” i „dobry”, udzieliło 36% respondentów, a że przeciętny – około 40%.

Jako zalety wymieniono tutaj zadowalający poziom bezpieczeństwa oraz działalności Straży Miejskiej i Policji, a także prowadzoną jest profilaktykę bezpieczeństwa w szkołach.

Sporo głosów było jednak dokładnie przeciwnych – że skuteczność działań Straży Miejskiej i Policji jest zbyt niska, że zbyt mało jest patroli. Sporym, dostrzeganym problemem jest wandalizm – liczne są dewastacje mienia publicznego (lampy, znaki drogowe, przystanki).

W ramach niniejszego programu przygotowano dwa projekty, wdrożenie których powinno się przyczynić do zwiększenia bezpieczeństwa publicznego i rozwoju systemu przeciwpożarowego na terenie Miasta i Gminy.

Charakterystyka projektów

10.1. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego

Zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa i zmniejszeniu skali przestępczości powinny służyć w pierwszej kolejności zwiększenie liczby patroli Straży Miejskiej i Policji oraz rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w mieście.

Monitoring obecnie jest prowadzony tylko na rynku, a potrzeby dotyczą jeszcze parków (w pierwszej kolejności im. Sobieskiego i Sienkiewicza), okolic szkół i ruchliwego skrzyżowania przy Urzędzie Miasta i Gminy. W tej chwili system monitoringu jest obsługiwany przez Urząd; w przyszłości ma zostać przejęty przez Straż Miejską.

Inne planowane działania, które w pewnością przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa, to zwiększenie liczby lamp ulicznych w mieście oraz wycinka gęstych zakrzewień w parkach.

10.2. Rozwój systemu przeciwpożarowego

Obecnie jedyną jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy, wpisaną do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jest OSP Brodziszewo. Pozostałe gminne OSP zlokalizowane są w Jastrowie, Koźlu, Krzeszkowicach, Otorowie, Pamiątkowie, Przecławiu, Szamotułach i Baborowie.

Kolejną jednostką, która powinna wejść w skład Systemu, są Ochotnicze Straże Pożarne w Przecławiu.

W swoich szeregach lokalne OSP skupiają łącznie 436 strażaków, w tym w bezpośrednich działaniach ratowniczo-gaśniczych uczestniczy 120 strażaków.

Mimo posiadania stosunkowo dobrego wyposażenia, w związku ze zwiększającym się zakresem działań ratowniczych, wykonywanych przez Straż Pożarną, niezbędne jest ciągle modernizowanie i doposażanie OSP w sprzęt przeciwpożarowy. Potrzebna jest także modernizacja obiektów OSP, tym bardziej, że na terenach wiejskich spełniają one także funkcję miejsca lokalnych uroczystości i imprez.

Program 11. Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej

Społeczeństwo obywatelskie oznacza społeczeństwo, aktywnie uczestniczące w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym, które podejmuje z własnej inicjatywy działalność publiczną. Pojęcie społeczeństwa obywatelskiego jest m.in. utożsamiane z działalnością organizacji pozarządowych, które zaspokajają potrzeby zbiorowe, działają przeważnie w interesie publicznym. Wzrost roli organizacji pozarządowych nie tylko wpływa pozytywnie na budowanie świadomości społeczeństwa obywatelskiego, ale również korzystnie oddziałuje na jakość realizacji zadań publicznych.

Z tego powodu w dokumencie Strategii znalazły się zapisy o realizacji działań, mających na celu jeszcze większe wspieranie aktywności społecznej na terenie Miasta i Gminy.

Charakterystyka projektów

11.1. Realizacja strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi

Współpraca w organizacjami pozarządowymi na terenie Miasta i Gminy jest prowadzona zgodnie w wymogami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Corocznie sporządzany jest, a następnie konsekwentnie wdrażany, roczny program współpracy. Jest on przede wszystkim podstawą udzielania dotacji, wspierających funkcjonowanie podmiotów III sektora. Corocznie podpisywanych jest ponad 100 umów dotacyjnych na łączną kwotę ponad 500 tys. zł.

W kolejnych latach, dążąc do zwiększenia liczby i skali działania organizacji pozarządowych, oprócz udzielania dotacji, prowadzone będą liczne inne działania, takie jak prowadzenie szkoleń i kursów dla przedstawicieli organizacji pozarządowych (z zakresu problematyki prawa, finansów i zarządzania), czy pomoc organizacjom w sporządzaniu wniosków aplikacyjnych (por. następny Projekt).

Planowane jest także aktywniejsze angażowanie organizacji we współorganizowanie różnych imprez i uroczystości na terenie Miasta i Gminy, aby zwiększyć ich liczbę i skalę.

11.2. Organizacja i rozwój Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

Celem projektu jest rozwój aktywności lokalnej oraz pobudzenie oddolnych inicjatyw społecznych.

Niezwykle cenną inicjatywą w tym kierunku jest utworzenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, które będzie koordynowało wysiłki samorządu w kierunku rozwoju podmiotów III sektora na terenie Miasta i Gminy i bezpośrednio wspierało ich działania.

Planowana jest pomoc organizacjom w aplikowaniu o środki zewnętrzne (szkolenia, pomoc w pisaniu wniosków, zapewnianie wkładu własnego).

Będą organizowane spotkania i szkolenia dla przedstawicieli organizacji pozarządowych, a docelowo zostanie utworzone forum do wymiany inicjatyw i poglądów w zakresie organizacji inicjatyw kulturalnych i sportowych na terenie Gminy.

11.3. Rozwój inicjatyw społecznych w sołectwach

Celem projektu jest aktywizacja społeczności lokalnych i rozwój aktywności społecznej na terenach wiejskich Gminy.

Głównymi partnerami samorządu Miasta i Gminy będą tutaj Koła Gospodyń Wiejskich, Rady Sołeckie i Ochotnicze Straże Pożarne. Przy ich udziale będzie następować stymulowanie inicjatyw społecznych, mających na celu aktywizację środowisk lokalnych

Wsparcie ze strony Urzędu będzie polegało na pomocy mieszkańcom w aplikowaniu o środki zewnętrzne, angażowaniu organizacji działających na terenach wiejskich we współorganizowanie imprez gminnych.

Program 12. Sprawne zarządzanie Miastem i Gminą

Naturalnym jest, że wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym Miasta i Gminy i kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego, z roku na rok rosną oczekiwania mieszkańców pod adresem przedstawicieli samorządu gminnego. Dotyczą one przede wszystkim sprawnego zarządzania podległym mieniem, skutecznej promocji gospodarczej i turystycznej oraz szybkiej i sprawnej obsługi ze strony pracowników Urzędu Miasta i Gminy i podległych jednostek.

Niniejszy program obejmuje trzy projekty, związane z poprawą obsługi interesantów oraz zwiększeniem efektywności działania Urzędu Miasta i Gminy.

Charakterystyka projektów

12.1. Opracowanie i wdrażanie strategii promocji Miasta i Gminy

Samorząd Miasta i Gminy oraz podległe jednostki prowadzą wiele różnych działań promujących gminę, jej atrakcje i odbywające się tutaj imprezy. W trakcie wywiadów i licznych dyskusji pojawiły się propozycje, że na obecnym etapie rozwoju niezbędne jest posiadanie kompleksowego dokumentu, wskazującego sposoby promowania Miasta i Gminy w celu:

- zwiększenia liczby inwestorów (promocja gospodarcza)
- zwiększenia liczby turystów (promocja turystyczna)
- zwiększenia liczby mieszkańców, uczestniczących w różnych wydarzeniach (uroczystości, imprezy) na terenie Miasta i Gminy (promocja wewnętrzna).

W związku z powyższym już na 2014 rok zaplanowano opracowanie dokumentu strategii promocji Miasta i Gminy, którego zapisy w kolejnych latach będą konsekwentnie wdrażane.

12.2. Modernizacja budynków administracyjnych Urzędu Miasta i Gminy

Mieszkańcy Miasta i Gminy dostrzegają dobrą obsługę ze strony Urzędu Miasta i Gminy. Z drugiej strony zauważono ograniczone możliwości obsługi osób niepełnosprawnych.

W ramach niniejszego projektu zaplanowano szereg działań (w większości inwestycyjnych), mających doprowadzić do poprawy warunków pracy urzędników i obsługi interesantów.

Prace remontowo-modernizacyjne będą polegały przede wszystkim na remoncie elewacji i ociepleniu budynku „D”, remoncie dachu w budynku „A” oraz instalacji windy dla osób niepełnosprawnych w budynku „A”.

Ponadto nastąpi dalszy ciąg informatyzacji Urzędu, w tym wprowadzenie Gminnego Systemu Informacji Przestrzennej.

Sprawne zarządzanie gminą wymaga posiadania sprawnego systemu informatycznego, łączącego ze sobą wszystkie jednostki gminne. Nowoczesna obsługa mieszkańców w coraz większej mierze będzie bazowała na obsłudze w formie elektronicznej. Wprowadzenie Internetu szerokopasmowego z pewnością bardzo przyczyni się do realizacji powyższych zamierzeń.

12.3. Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi

Miasto i Gmina od wielu lat prowadzą intensywną współpracę z gminami partnerskimi. Obecnie do ich grona należy 5 gmin z Francji, Niemiec, Szwecji, Włoch i Belgii.

Współpraca obejmuje wiele elementów, z których najważniejsze to udział (w tym wystawiennictwo) w targach, organizowanych przez gminy partnerskie, międzynarodowe obozy młodzieżowe, konferencje samorządowców.

W kolejnych latach przewidywany jest dalszy rozwój kooperacji, zmierzający do umożliwienia młodzieży poznawania warunków życia w innych krajach, stymulowania współpracy przedsiębiorców oraz zbierania doświadczeń z funkcjonowania administracji gminnej innych krajów.

Nadal prowadzone będą wymiany młodzieży, ponadto organizowane będą spotkania przedsiębiorców, wizyty studyjne nauczycieli przedszkoli i szkół, urzędników i przedsiębiorców oraz praktyki studenckie i staże.

7. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBŁU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM

7.1. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014-2020 ze Strategią Rozwoju Kraju 2020

„Strategia Rozwoju Kraju 2020 - AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO” (ŚSRK), przyjęta przez Radę Ministrów we wrześniu 2012 roku, to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju Polski do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem Polski, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Celem głównym strategii średniookresowej jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Dokonano w ŚSRK wyboru trzech obszarów strategicznych:

- I. **Sprawne i efektywne państwo**
- II. **Konkurencyjna gospodarka**
- III. **Spójność społeczna i terytorialna.**

Zadania realizowane w ramach tych priorytetowych kierunków interwencji mają być odpowiedzią na kluczowe wyzwania w najbliższym dziesięcioleciu i mają pozwolić na zintensyfikowanie procesów rozwojowych oraz uniknięcie dryfu rozwojowego.

Dla współrealizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020 przez jednostki samorządu terytorialnego, największe znaczenie będzie miała realizacja obszaru strategicznego III. Spójność społeczna i terytorialna, dla którego wyznaczono następujące podobszary:

Cel III.1. Integracja społeczna

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w ŚSRK. Dokładne przyporządkowanie przedstawia Tabela 5.

Tabela 5. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020

Cele szczegółowe	Wyróżnienie	Zgodność projektu strategicznego Miasta i Gminy
CEL I.1. PRZEJŚCIE OD ADMINISTROWANIA DO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM	<ul style="list-style-type: none"> I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych I.1.2. Zwiększenie efektywności instytucji publicznych I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego 	1.1., 1.2., 8.4., 12.1.
CEL I.3. WZMOCNIENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH REALIZACJI INDYWIDUALNYCH POTRZEB I AKTYWNOŚCI OBYWATELA	<ul style="list-style-type: none"> I.3.2. Rozwój kapitału społecznego I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela 	7.1., 8.1., 8.2., 9.1., 9.2., 9.3., 9.4., 9.5., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 11.3.
CEL II.2. WZROST WYDAJNOŚCI GOSPODARKI	<ul style="list-style-type: none"> II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej 	5.1., 5.2.
CEL II.5. ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII CYFROWYCH	<ul style="list-style-type: none"> II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu 	3.2.
CEL II.6. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO	<ul style="list-style-type: none"> II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu 	1.3., 3.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6.
CEL II.7. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI TRANSPORTU	<ul style="list-style-type: none"> II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich 	2.1., 2.2., 2.3.
CEL III.1. INTEGRACJA SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych 	4.3.
CEL III.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPU I OKREŚLONYCH STANDARDÓW USŁUG PUBLICZNYCH	<ul style="list-style-type: none"> III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych 	6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 12.2.
CEL III.3. WZMOCNIENIE MECHANIZMÓW	<ul style="list-style-type: none"> III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach 	1.4., 4.1., 4.2., 4.4., 4.5., 12.3.

TERYTORIALNEGO RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU ORAZ INTEGRACJA PRZESTRZENNA DLA ROZWIJANIA I PEŁNEGO WYKORZYSTANIA POTENCJAŁÓW REGIONALNYCH	<ul style="list-style-type: none"> • III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich • III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej 	
--	---	--

7.2. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014-2020 ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły projekty zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Zbieżność Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły na lata 2014-2020 z wojewódzkimi programami zawartymi w dokumencie „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku” przedstawiono poniżej.

W ramach dokumentu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, ogólna wizja województwa wielkopolskiego przedstawiona jest jako dążenie do uczynienia województwa regionem nowoczesnym i zintegrowanym. Samorząd województwa za cel generalny postawił sobie:

Poprawę jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliła na wyznaczenie celów strategicznych:

1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku
2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa
3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia
4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły projekty są w pełni zgodne z działaniami i w konsekwencji celami strategicznymi przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Zgodność projektu strategicznego Gminy
DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI DO WYZWAŃ XXI WIEKU	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi • Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem • Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego • Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów • Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych 	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 2.3., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 7.1., 12.1., 12.2.
ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA POTENCJAŁÓW ROZWOJOWYCH WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw 	5.1., 5.2.
WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA ZATRUDNIENIA	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie barier w dostępie do edukacji • Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia 	6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6.
WZROST SPÓJNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców • Poprawa warunków mieszkaniowych • Wzrost bezpieczeństwa • Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego • Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu 	4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5., 8.1., 8.2., 8.3., 8.4., 9.1., 9.2., 9.3., 9.4., 9.5., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 11.3.

8. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Opracowanie, a następnie zatwierdzenie przez Radę Miasta i Gminy Szamotuły dokumentu Strategii, to dopiero pierwszy etap cyklu zarządzania strategicznego Miasta i Gminy. Kolejne jego elementy to:

- wdrażanie zapisów Strategii
- monitorowanie wdrażania Strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

8.1. Wdrażanie zapisów Strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu Miasta i Gminy, a następnie Strategii jej rozwoju na następnych 8 lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Właśnie po to w pracach nad opracowywaniem Strategii wiele czasu poświęcono na rozpisanie każdego projektu strategicznego na zadania, czas wykonania, wykonawców i podmioty współpracujące.

Aby zaakceptowane przez Radę Miasta i Gminy zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz prowadzenie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku Miasta i Gminy Szamotuły organem tym będzie Burmistrz Miasta i Gminy Szamotuły, który będzie realizował powyższe zadania w dużej mierze poprzez Zespół Strategii.

Zespół będzie corocznie (do końca marca) przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów. W następnej kolejności sprawozdanie będzie prezentowane przez Burmistrza na absolutoryjnym posiedzeniu Rady Miasta i Gminy.

8.2. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie realizacji Strategii. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring

jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- zdobycie wiedzy na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- w zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyłeń będzie dla nas akceptowalna.

Monitoringiem w przypadku Miasta i Gminy Szamotuły zajmować się będzie Zespół Strategii. W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów (mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem, albo opóźnieniem), Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Burmistrzowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Gminą, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Miasta i Gminy.

Dla Miasta i Gminy Szamotuły sporządzono indywidualny zestaw mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie. Są to:

- 1) Liczba mieszkańców Miasta i Gminy
- 2) Poziom dochodów Miasta i Gminy na 1 mieszkańca
- 3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Miasta i Gminy
- 4) Długość utwardzonych dróg gminnych
- 5) Odsetek środowisk, korzystających z pomocy społecznej
- 6) Liczba przestępstw
- 7) Liczba wykroczeń
- 8) Powierzchnia Gminy, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
- 9) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)
- 10) Liczba bezrobotnych mieszkańców
- 11) Wyniki sprawdzianu uczniów klas VI
- 12) Wyniki egzaminu gimnazjalnego.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości mierników 1, 2, 4, 8, 9 powinny się sukcesywnie zwiększać.
- Wartości mierników 5, 6, 7 i 10 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o mierniki 11 i 12, czyli wyniki testów uczniów klas VI szkół podstawowych i III klas gimnazjów, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

8.3. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- zakończenie danego zadania wcześniej
- zmiana celów
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?Jeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?
3. Czy realizacja Strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

Za ewaluację skutków wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły będzie odpowiadać Zespół Strategii, przekazując raport do Burmistrza, a następnie Radzie Miasta i Gminy.

8.4. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz gminy, a szczególnie w jej otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie Strategii, np. nowa perspektywa budżetu uniijnego, kryzys gospodarczy, współpraca w ramach Metropolii Poznań
3. Początek kolejnej kadencji samorządu.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najrzadziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Miasta i Gminy powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Szamotuły będzie pełnić Zespół Strategii. Będzie on zbierać propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy, przewodniczących komisji Rady Miasta i Gminy oraz szefów jednostek gminnych, a następnie przedstawiać je Burmistrzowi Miasta i Gminy Szamotuły.

8.5. Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom gminy Szamotuły jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Miasta i Gminy dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Miasta i Gminy i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji raportu i Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Miasta i Gminy i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych, syntetycznych sprawozdań.

12. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Wyniki macierzy SWOT.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 2. Wyniki macierzy TOWS.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 3. Silne strony i szanse w strategii dynamicznej.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 4. Zakres czasowy projektów strategicznych.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 5. Zgodność projektów strategicznych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 6. Zgodność projektów strategicznych z celami strategicznymi Województwa</i>	<i>72</i>

13. SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 1. Ocena warunków życia w Mieście i Gminie Szamotuły przez jej mieszkańców ..</i>	<i>14</i>
<i>Wykres 2. Ranga poszczególnych działań Miasta i Gminy Szamotuły wpływających na warunki życia wg jej mieszkańców</i>	<i>17</i>
<i>Wykres 3. Wartości punktowe dla poszczególnych rodzajów strategii.....</i>	<i>34</i>

14. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii.....</i>	<i>8</i>
--	----------

ZAŁĄCZNIK 1. KARTY PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.1.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	1
Nazwa projektu	Kształtowanie ładu przestrzennego na terenie Gminy poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego		Numer projektu	1.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie wpływu Gminy na racjonalne gospodarowanie przestrzenią			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Doprowadzenie do 50% pokrycia powierzchni Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego			Do 2020	
2. Tworzenie, w ramach mpzp, tzw. „planów ochronnych” (ściśle określenie możliwych form gospodarowania na danym terenie w celu świadomego kształtowania przestrzeni)			Proces ciągły	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.2.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	1
Nazwa projektu	Rewitalizacja miasta Szamotuły		Numer projektu	1.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków w sferze życia społecznego, gospodarczego i przestrzeni miasta			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście, inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Realizacja zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Szamotuły na lata 2011-2016			2014-2016	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.3.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	1
Nazwa projektu	Rewitalizacja parków, terenów zieleni i lasów gminnych		Numer projektu	1.3.
Cel realizacji projektu	Przywrócenie i rozwój parków, terenów zieleni i lasów gminnych w celu przystosowania ich do potrzeb rekreacji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Kontynuacja budowy parku edukacji przyrodniczej w Przyborówku			Do 2020	
2. Przebudowa parku im. Jana III Sobieskiego			Do 2020	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.4.

Nazwa programu	Zagospodarowanie przestrzenne		Numer programu	1
Nazwa projektu	Gminny system informacji przestrzennej		Numer projektu	1.4.
Cel realizacji projektu	Posiadanie nowoczesnego narzędzia informacji i zarządzania przestrzenią			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Ocena istniejącego w Gminie systemu, zebranie doświadczeń innych samorządów, rozpoznanie oferty rynkowej, wycena potrzeb			2014	
2. Zakup, wdrożenie systemu i utworzenie stanowiska do obsługi systemu			2014-2015	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.1.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	2
Nazwa projektu	Rozwiązanie problemów komunikacyjnych miasta		Numer projektu	2.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków ruchu drogowego w mieście – zmniejszenie natężenia ruchu i hałasu			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	PKP	
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście i przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozwiązanie problemu przebiegu przez miasto linii kolejowej			2014-2020	
2. Budowa obwodnicy miasta			2016-2020	
3. Budowa systemu komunikacji miejskiej			2014-2018	
4. Rozwiązanie problemu braku w mieście dworca autobusowego			2014-2016	
5. Budowa dodatkowego przystanku kolejowego przy ul. Targowej (inwestycja uzależniona od PKP)			2020	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.2.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	2
Nazwa projektu	Opracowanie i realizacja programu rozwoju gminnej infrastruktury drogowej		Numer projektu	2.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków zamieszkania i przejazdu przez Gminę, poprawa bezpieczeństwa drogowego, przekazanie mieszkańcom i inwestorom informacji o zamierzeniach inwestycyjnych Gminy w sferze infrastruktury drogowej			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście i przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie programu rozwoju gminnej infrastruktury drogowej (obejmującej inwestycje w drogi gminne, parkingi, oświetlenie, chodniki, ścieżki pieszko-rowerowe)			2014	
2. Konsekwentna realizacja programu			2015-2020	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.3.

Nazwa programu	Drogi i komunikacja		Numer programu	2
Nazwa projektu	Dążenie do poprawy stanu dróg wojewódzkich i powiatowych		Numer projektu	2.3.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu podróżowania na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Województwo Wielkopolskie Powiat Szamotulski	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy, goście i przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Remont drogi wojewódzkiej nr 184 od granicy z gminą Ostroróg do Szamotuł (ul. Chrobrego)			2016-2020	
2. Remont drogi wojewódzkiej nr 185 Piotrowo-Szamotuły			2014-2016	
3. Remont drogi powiatowej nr1858P Szamotuły-Baborówko-Pamiętkowo			2014-2016	
4. Remont drogi powiatowej nr 1867P Otorowo-Kamionka- Czyściec			2018-2020	
5. Remont drogi powiatowej nr 1860P Brodziszewo-Przyborowo-Witoldzin			2018-2020	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.1.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej		Numer projektu	3.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków życia i inwestowania na terenie Gminy, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Prywatni właściciele i inwestorzy	
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa kanalizacji w miejscowościach: <ul style="list-style-type: none">JastrowoOstrolesieLulinekKąsinowoGąsawyWitoldzinŻalewoRudnikPiotrkówkoKoźleLipnicaBrodziszewoPrzeclawPrzeclawekLudwikowoCzyściecPiaskowo (w trakcie realizacji)			2014-2020	
2. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach inwestycyjnych i mieszkaniowych			2014-2020	
3.				
4.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.2.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Budowa internetowej sieci szerokopasmowej na terenie całej Gminy		Numer projektu	3.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie szybkiego połączenia światłowodowego między jednostkami gminnymi, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Realizacja projektu „Budowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu celem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu”, finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka - bezpłatne udostępnienie komputera oraz zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego 250 mieszkańcom z terenu miasta i gminy Szamotuły przez okres 5 lat			2014-2019	
2. Połączenie siecią światłowodową wszystkich jednostek gminnych			2014	
3. Wykorzystanie wybudowanej gminnej infrastruktury światłowodowej dla różnych celów, m.in. bezpłatnych rozmów telefonicznych pomiędzy jednostkami gminnymi, utworzenia sieci hotspotów (darmowych punktów dostępu do Internetu w mieście i gminie), itp.			2015-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.3.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Realizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szamotuły”, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii		Numer projektu	3.3.
Cel realizacji projektu	Racjonalizacja użytkowania paliw i energii, ochrona środowiska			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Realizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szamotuły” – Uchwały nr XXX/359/2012 Rady Miasta i Gminy Szamotuły z dnia 3 grudnia 2012 r.			2014-2020	
2. Termomodernizacja: <ul style="list-style-type: none">Szkoła Podstawowa Nr 1 w Szamotułach –nowa część budynkuSzkoła Podstawowa w Otorowie			2018-2020 2018-2020	
3. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii – zmiana źródła zasilania kotłowni olejowych na gazowe: <ul style="list-style-type: none">Zespół Szkół w Otorowie			2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.4.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Usuwanie azbestu		Numer projektu	3.4.
Cel realizacji projektu	Minimalizacja zagrożeń środowiska naturalnego, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Powiat Szamotulski Mieszkańcy	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Udzielanie dotacji celowej na działania, polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów, zawierających azbest z nieruchomości z terenu Miasta i Gminy Szamotuły (nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych i nie więcej niż 3 tys. zł) – na podstawie Uchwały nr XII/95/2011 Rady Miasta i Gminy z dnia 1 sierpnia 2011 r. i Uchwały nr XXI/241/12 z 26 marca 2012 r.			Proces ciągły	
2. Udzielanie osobom fizycznym pomocy finansowej z budżetu Powiatu Szamotulskiego w likwidacji wyrobów, zawierających azbest – na podstawie Uchwały nr V/35/11 z dnia 3 marca 2011 r. (10 zł za 1 m², nie więcej niż 2 tys. zł dla jednego wnioskodawcy)			Proces ciągły	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.5.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów i edukacja ekologiczna		Numer projektu	3.5.
Cel realizacji projektu	Poprawa stanu środowiska naturalnego, osiągnięcie przez Gminę wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Likwidacja dzikich składowisk śmieci			Proces ciągły	
2. Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu			Proces ciągły	
3. Edukacja ekologiczna			Proces ciągły	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.6.

Nazwa programu	Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego		Numer programu	3
Nazwa projektu	Ochrona korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów		Numer projektu	3.6.
Cel realizacji projektu	Ochrona fauny i flory			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zapewnienie ochrony korytarzy ekologicznych w dolinie Samy i kanałów Otorowskiego, Przybrodzkiego i Gałowskiego poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planowania przestrzennego			Proces ciągły	
2. Ewentualne łączenie w/w korytarzy ekologicznych			Proces ciągły	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.1.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Wypracowanie i realizacja wieloletniej polityki gospodarowania zasobem gruntów Miasta i Gminy		Numer projektu	4.1.
Cel realizacji projektu	Stworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe Rada Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Określenie, które tereny przeznaczone będą do sprzedaży, a które ze sprzedaży będą wyłączone			2014-2015	
2. Scalenia i wtórny podział geodezyjny terenów (w celu porządkowania i racjonalnego wykorzystania terenów, z jednoczesnym przygotowaniem terenu pod drogi i ciągi uzbrojenia)			Proces ciągły	
3. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe			Proces ciągły	
4. Określenie harmonogramu sprzedaży gruntów gminy pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne wraz z podaniem: <ul style="list-style-type: none">• lokalizacji wraz ze zdjęciem powierzchni• przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego istniejącego i przewidywanego uzbrojenia• możliwości wykorzystania do zabudowy			2014	
5. Naliczanie renty planistycznej			Proces ciągły	
6. Wnoszenie nieruchomości gruntowych aportem do spółek gminnych realizujących budownictwo społeczne			Proces ciągły	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.2.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Uzbrajanie gruntów pod budownictwo mieszkaniowe		Numer projektu	4.2.
Cel realizacji projektu	Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie Miasta i Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe Rada Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie wieloletniego programu uzbrajania terenów gminy w: <ul style="list-style-type: none">• sieć wodociągową• sieć kanalizacyjną• sieć ciepłowniczą• sieć elektryczną• sieć gazową• budowa dróg do nowych obszarów aktywności inwestycyjnej			2014-2015 2014-2015 2014-2015 2014-2015 2014-2015 Proces ciągły	
2. Naliczanie opłaty adiacenckiej			Proces ciągły	
3. Stopniowe wyposażenie terenów w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej			2014-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.3.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy		Numer projektu	4.3.
Cel realizacji projektu	Dostarczanie odpowiedniej liczby lokali komunalnych, socjalnych, zamiennych i pomieszczeń tymczasowych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe Rada Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy komunalnego zasobu Miasta i Gminy Szamotuły			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa nowych budynków z lokalami socjalnymi (30 mieszkań)			2014-2020	
2. Powiększanie liczby lokali socjalnych poprzez przekształcanie lokali komunalnych na socjalne			2014-2020	
3. Stworzenie odpowiedniej liczby pomieszczeń tymczasowych, przez przekształcenie części lokali socjalnych na pomieszczenia tymczasowe			2014-2020	
4. Stymulowanie zamian w ramach zasobu, tak by gospodarstwa domowe zajmowały lokale odpowiednie zarówno do wielkości rodziny, jak i jej sytuacji materialnej			2014-2020	
5. Weryfikacja umów najmu i wypowiedzenie ich najemcom, którzy mają zaspokojone potrzeby mieszkaniowe poza zasobem gminy			2014-2020	
6. Nabywanie nieruchomości nadających się do zmiany sposobu użytkowania i adaptowanie na cele mieszkaniowe, udostępnianie powierzchni najemcom w zamian za przeprowadzenie remontu			2014-2020	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.4.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Polepszenie standardu zasobów mieszkaniowych		Numer projektu	4.4.
Cel realizacji projektu	Wstrzymanie dekapitalizacji gminnego zasobu mieszkaniowego, zwiększenie nakładów na remonty i modernizacje			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe Rada Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy komunalnego zasobu Miasta i Gminy Szamotuły			
Zadania			Czas realizacji	
1. Likwidacja elementów budowlanych zawierających azbest			2014-2020	
2. Wymiana /naprawa pokrycia dachowego			2014-2020	
3. Remonty elewacji budynków			2014-2020	
4. Docieplenie ścian			2014-2020	
5. Wymiana rynien i naprawa obróbek blacharskich			2014-2020	
6. Wymiana okien na klatkach schodowych i w piwnicach			2014-2020	
7. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach mieszkalnych			2014-2020	
8. Naprawa / wymiana drzwi wejściowych do budynków			2014-2020	
9. Malowanie klatek schodowych			2014-2020	
10. Remont instalacji wodno-kanalizacyjnych			2014-2020	
11. Naprawa i wymiana instalacji elektrycznych			2014-2020	
12. Naprawa instalacji odgromowych			2014-2020	
13. Remont schodów zewnętrznych i na klatkach schodowych			2014-2020	
14. Docieplenie stropodachów			2014-2020	
15. Zwiększenie dbałości o otoczenie budynków			2014-2020	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.5.

Nazwa programu	Gospodarka mieszkaniowa		Numer programu	4
Nazwa projektu	Racjonalna sprzedaż zasobu lokalowego Miasta i Gminy		Numer projektu	4.5.
Cel realizacji projektu	Uściślenie zasad określonych w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szamotuły na lata 2012-2016			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Rada Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Obecni oraz przyszli mieszkańcy i inwestorzy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Określenie zasobu lokali mieszkalnych do sprzedaży (wypełnianie wspólnot mieszkaniowych)			2014	
2. Określenie lokali mieszkalnych, które wyłączone będą ze sprzedaży			2014	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.1.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	5
Nazwa projektu	Pozyskiwanie i uzbrajanie terenów pod aktywizację gospodarczą		Numer projektu	5.1.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie atrakcyjnych warunków do inwestowania na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Inwestorzy i mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Pozyskiwanie terenów pod aktywizację gospodarczą: a) Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego b) Sporządzanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego c) Zakup gruntów przez Gminę			Proces ciągły	
2. Budowa infrastruktury technicznej na terenach aktywizacji gospodarczej			Proces ciągły	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.2.

Nazwa programu	Rozwój gospodarczy		Numer programu	5
Nazwa projektu	Opracowanie i wdrażanie polityki wspierania przedsiębiorczości i promocji gospodarczej Gminy		Numer projektu	5.2.
Cel realizacji projektu	Posiadanie dokumentu, wskazującego na sposoby wspierania przedsiębiorczości na terenie Gminy			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Przedsiębiorcy Powiat	
Beneficjenci	Przedsiębiorcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie i zatwierdzenie przez Radę Miasta i Gminy polityki wspierania przedsiębiorczości, obejmującej: a) Zestawienie planów zagospodarowania przestrzennego do sporządzenia b) Zasady udzielania ulg przedsiębiorcom c) Zestawienie planowanych inwestycji, które będą wspierać przedsiębiorczość d) Plan promocji gospodarczej Gminy e) Potrzeby w zakresie szkolnictwa zawodowego na terenie Gminy			2014	
2. Realizacja dokumentu zgodnie z zapisanym w nim harmonogramem			2014-2020	
3. Utworzenie podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej			2018-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.1.

Nazwa programu	Oświata i wychowanie		Numer programu	6
Nazwa projektu	Reorganizacja sieci oświaty gminnej oraz rozwój sieci przedszkoli i żłobków na terenie Gminy		Numer projektu	6.1.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie kosztów oświaty, zapewnienie miejsc w przedszkolach i żłobkach dla wszystkich chętnych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy, OPS, ZEAS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Racjonalizacja sieci szkolnej poprzez likwidację szkół z liczbą uczniów poniżej 72			Do 2017	
2. Tworzenie oddziałów przedszkolnych dla dzieci 3-4 letnich przy wiejskich szkołach podstawowych lub tworzenie przedszkoli wiejskich w budynkach poszkolnych			Do 2017	
3. Wspieranie rozwoju prywatnych żłobków poprzez: a) zapewnienie osobom prowadzącym 50% dotacji na każde dziecko b) pomoc w pozyskiwaniu i adoptowaniu pomieszczeń			2014-2020	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.2.

Nazwa programu	Oświata i wychowanie		Numer programu	6
Nazwa projektu	Rozbudowa i remonty infrastruktury szkół		Numer projektu	6.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków nauki i nauczania			
Jednostka koordynująca	ZEAS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miasta i Gminy	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa boiska sportowego w Gimnazjum nr 1 w Szamotułach			2014	
2. Odnowienie elewacji zewnętrznej wraz z ociepleniem budynku Szkoły Podstawowej nr 3 im. Adama Mickiewicza w Szamotułach i remontem dachu wraz poddaszem			2015	
3. Budowa boiska sportowego przy Zespole Szkół w Otorowie			2015	
4. Zakup autobusu do dowozu dzieci do szkół			2015	
5. Rozbudowa Zespołu Szkół w Pamiątkowie wraz z budową kompleksu sportowo-rekreacyjnego			2017-2018	
6. Budowa hali sportowo-środowiskowej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Szamotułach			2019-2020	
7.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.3.

Nazwa programu	Oświata i wychowanie		Numer programu	6
Nazwa projektu	Doposażenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny		Numer projektu	6.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków nauki i nauczania			
Jednostka koordynująca	ZEAS	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Urząd Miasta i Gminy Szkoły	
Beneficjenci	Uczniowie i nauczyciele			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zakup mobilnych pracowni komputerowych w liczbie umożliwiającej każdemu uczniowi indywidualne korzystanie z komputera podczas każdej lekcji			2014-2015	
2. Wyposażenie nauczycieli i administracji szkolnej w sprzęt komputerowy umożliwiający pełne zastosowanie elektronicznego dziennika oraz arkusza organizacyjnego			2014	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.4.

Nazwa programu	Oświata i wychowanie		Numer programu	6
Nazwa projektu	Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych oraz utworzenie klas sportowych		Numer projektu	6.4.
Cel realizacji projektu	Rozszerzenie oferty edukacyjnej, zagospodarowanie wolnego czasu uczniów			
Jednostka koordynująca	Szkoły	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	ZEAS	
Beneficjenci	Uczniowie			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zwiększenie liczby następujących zajęć pozalekcyjnych: a) sportowo-rekreacyjnych b) kół przedmiotowych c) kół artystycznych do poziomu 3 godzin na 1 oddział w szkole			Do 2018	
2. Rozszerzenie zajęć pływackich o kolejne oddziały szkolne			Od 2014	
3. Utworzenie klas sportowych lub z poszerzonym programem wychowania fizycznego w klasach IV-VI Szkoły Podstawowej nr 3 oraz w klasach I-III Gimnazjum nr 1 (dziewczęta – siatkówka, chłopcy – piłka nożna)			2014-2019	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.5.

Nazwa programu	Oświata i wychowanie		Numer programu	6
Nazwa projektu	Organizacja ścieżek edukacyjnych		Numer projektu	6.5.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie atrakcyjności procesu edukacji			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Uczniowie			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja ścieżek edukacyjnych w partnerstwie z funkcjonującymi gospodarstwami agroturystycznymi: a) okolica Baborówka, Baborowa, Kępy, Gąsaw b) okolica Przyborowa, Brodziszewa c) okolica Otorowa, Koźła d) okolica Pamiątkowa, Przecławia			2014-2018	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 7.1.

Nazwa programu	Kultura		Numer programu	7
Nazwa projektu	Rozwój infrastruktury do działań w zakresie kultury i sztuki (wykorzystanie dawnego klasztoru franciszkańskiego i wieży ciśnień)		Numer projektu	7.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności działań kulturalnych i wystawienniczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Szamotuły. Podniesienia atrakcyjności miasta dla osób chcących w nim żyć.			
Jednostka koordynująca	Szamotulski Ośrodek Kultury Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Parafia p.w. Św. Krzyża w Szamotułach	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wykorzystanie dawnego klasztoru franciszkańskiego do działań kulturalnych i wystawienniczych poprzez adaptację XVII-wiecznego budynku poklasztornego na sale koncertowe, wystawiennicze, wykładowe oraz pomieszczenia służące do różnych działań z zakresu animacji kulturalno-społecznej			2014-2020	
2. Wykorzystanie dawnej kolejowej wieży ciśnień do działań kulturalnych i wystawienniczych poprzez rewitalizację obiektu i zagospodarowanie terenu wokół niego			2016-2018	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.1.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	8
Nazwa projektu	Rozbudowa i modernizacja obiektów Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji		Numer projektu	8.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Szamotulski Ośrodek Sportu i Rekreacji Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Modernizacja stadionu sportowego <ul style="list-style-type: none">• budowa sztucznej płyty boiska (pełnowymiarowej)wraz z oświetleniem• remont płyty głównej boiska• budowa bieżni tartanowej			2014 2017-2018 2017-2018	
2. Modernizacja hali widowiskowo-sportowej „Wacław” (w tym: nawierzchnia, wygłuszenie, oświetlenie, wentylacja, stolarka okienna, remont szatni, elewacja, wyburzenie trybun)			2014-2015	
3. Wymiana rury zjazdowej na krytej pływalni			2014-2015	
4. Modernizacja kotłowni gazowej (zakup dodatkowego pieca)			2014-2015	
5. Zakup i montaż kogeneratora w układzie zasilania pływalni krytej (odzysk energii, obniżenie kosztów)			2014-2018	
6. Budowa pomieszczeń strefy fitness			2015-2016	
7. Wypłylenie toru na pływalni krytej			2015	
8. Wykup działek ogrodniczych przy ul. Sportowej, sąsiadujących z terenem Szamotulskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji			2015-2020	
9. Budowa kręgielni (4-6 torowej)			2018-2019	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.2.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	8
Nazwa projektu	Rozbudowa i modernizacja pozostałej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej		Numer projektu	8.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa drugiego kompleksu Orlik			2018-2019	
2. Budowa kolejnych szlaków rowerowych, w tym po dawnym szlaku kolejowym			Proces ciągły	
3. Budowa kolejnych placów zabaw			Proces ciągły	
4. Zagospodarowanie góry saneczkowej przy ul. Łąkowej w Szamotułach			2016-2018	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.3.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	8
Nazwa projektu	Ożywienie terenów rekreacyjnych		Numer projektu	8.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Piaszczychy” (np. kręgielnia, korty tenisowe, basen odkryty, ścieżki do Nordic Walking, boiska, gastronomia, noclegi)			2014-2020	
2. Jezioro Pamiątkowskie- utworzenie przystani sportów wodnych			2014-2020	
3. Zbiornik Radzyny - budowa ścieżek edukacyjnych			2014-2020	
4. Budowa ciągów pieszo-rowerowych wokół wód płynących i stojących wraz z rozwojem turystyki wodnej: <ul style="list-style-type: none">Jeziórko (k. PKP)J. PamiątkowskieZb. RadzynyRzeka Sama			2014-2020	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 8.4.

Nazwa programu	Sport i rekreacja		Numer programu	8
Nazwa projektu	Usprawnienie zarządzania gminnym sportem i rekreacją		Numer projektu	8.4.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie lepszego wykorzystania środków i obiektów Zwiększenie liczby osób prowadzących zdrowy tryb życia			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	SzOSiR	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przejęcie wykonywania zadań Gminy w zakresie kultury fizycznej i sportu przez spółkę prawa handlowego			2014-2015	
2. Wprowadzenie odpłatności za korzystanie z basenu letniego			2014	
3. Zwiększenie wymagań wobec organizacji sportowych, otrzymujących dotacje – przedstawianie przez nie planów działalności, większa kontrola			2014-2020	
4. Koordynacja wykorzystania obiektów sportowych, mających różnych właścicieli (np. nie organizowanie różnych imprez w tym samym czasie)			Proces ciągły	
5. Ujednolicenie systemu szkolenia w poszczególnych dyscyplinach z uwzględnieniem współpracy ze szkołami			Proces ciągły	
6. Dokonanie analizy i wyboru 2-3 dyscyplin sportowych promowanych i dofinansowywanych w większym zakresie (kryterium doboru - np. liczebność użytkowników)			2014	
7. Współpraca wszystkich jednostek, zajmujących się sportem (Urząd, oświata, kluby, instytucje opieki zdrowotnej) – koordynacja działań, rozwój sportu w szkołach (szkolenia nauczycieli), promowanie ćwiczeń (a nie zwolnień lekarskich)			Proces ciągły	

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.1.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	9
Nazwa projektu	Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej		Numer projektu	9.1.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie liczby zachorowań			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2014-2020 (dziewczęta urodzone w latach 2001-2008): a) Kampania edukacyjno-informacyjna w celu przekazania wiedzy na temat czynników ryzyka raka szyjki macicy oraz możliwości profilaktyki w tym zakresie (spotkania informacyjne) b) Wybór realizatora programu, który zapewnia szczepionki przeciwko wirusowi HPV c) Szczepienie dziewcząt d) Monitorowanie przeprowadzonej akcji szczepień			2014-2020	
2. Kontynuacja zadań dotychczasowych, tj.: a) badania mammograficzne (mammobus 5-6 razy w roku) b) szczepienia przeciwko grypie dla mieszkańców, którzy ukończyli 60 rok życia c) co drugi rok badania profilaktyczne raka gruczołu krokowego (PSA) i profilaktyki nowotworu jelita grubego i odbytnicy (badania na krew utajoną w kale) d) coroczne badania przesiewowe w kierunku cukrzycy, oraz wspieranie innych doraźnych akcji profilaktycznych			2014-2020	
3.				
4.				
5.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.2.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	9
Nazwa projektu	Program wspierania rodziny wielodzietnej – Karta dużej rodziny		Numer projektu	9.2.
Cel realizacji projektu	Wsparcie rodzin wielodzietnych, promocja modelu rodziny wielodzietnej oraz kształtowanie jej pozytywnego wizerunku			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	UMiG, WSO, SzOK, SzOSiR, ZKZL	
Beneficjenci	Rodziny w trójką i więcej dzieci			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zwiększenie rodzinom wielodzietnym dostępności do kina, basenu i zajęć dla dzieci i młodzieży, organizowanych przez SzOK i SzOSiR poprzez wprowadzenie „Karty dużej rodziny” (ulgi lub zwolnienia z opłat i biletów)			2014-2020	
2. Wzmocnienie materialne przez ulgi w „opłatach śmieciowych”			2014-2020	
3. Poprawa warunków mieszkaniowych przez stymulowanie zamiany mieszkań, dostosowanych do wielkości rodziny			2014-2020	
4. Zwiększanie dostępności do dodatkowych świadczeń medycznych, szczególnie dla dzieci			2014-2020	
5. Stymulowanie powstania stowarzyszenia rodzin wielodzietnych celem umocnienia ich			2015-2020	
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.3.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	9
Nazwa projektu	Program wspierania rodziny wielopokoleniowej – Seniorzy		Numer projektu	9.3.
Cel realizacji projektu	Uznanie osób starszych za znaczącą i wartościową część zasobów społecznych			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	UMiG, WSO, SzOK, SzOSiR, ZKZL	
Beneficjenci	Seniorzy z Miasta i Gminy Szamotuły „60+”			
Zadania			Czas realizacji	
1. Współpraca w tworzeniu warunków, sprzyjających zmianie wyobrażeń i stereotypów starzenia się i osób starszych			2014-2020	
2. Propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności, sprzyjających rozwojowi integracji i solidarności wielopokoleniowej			2014-2020	
3. Utworzenie grupy doradczej w strukturze władz gminnych, złożonych z seniorów, i mającej wpływ w sprawach, dotyczących społeczności i najstarszego pokolenia			2015-2020	
4. Stymulowanie dostosowania wielkości mieszkań do struktury rodziny (zamiana mieszkań)			2015-2020	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.4.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	9
Nazwa projektu	Program wspierania rodziny – Dzieci i młodzież		Numer projektu	9.4.
Cel realizacji projektu	Ochrona i wsparcie systemu norm i wartości społecznych, gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	UMiG, SzOK, SzOSiR	
Beneficjenci	Dzieci i młodzież z terenu Miasta i Gminy Szamotuły			
Zadania			Czas realizacji	
1. Wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży			2014-2020	
2. Propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności, sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego i szerszych zbiorowości			2014-2020	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 9.5.

Nazwa programu	Zdrowie i pomoc społeczna		Numer programu	9
Nazwa projektu	Program wspierania rodziny – Niepełnosprawni		Numer projektu	9.5.
Cel realizacji projektu	Poszerzanie udziału osób niepełnosprawnych i z ograniczeniem sprawności w życiu zbiorowym i umacnianie ich roli jako pełnoprawnych członków społeczności			
Jednostka koordynująca	Ośrodek Pomocy Społecznej	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	UMiG	
Beneficjenci	Rodziny z osobami niepełnosprawnymi, osoby niepełnosprawne i z ograniczeniem sprawności			
Zadania			Czas realizacji	
1. Promowanie i wspieranie organizacji, działających na rzecz integracji osób niepełnosprawnych z ich środowiskiem społecznym i ze społecznością lokalną			2014-2020	
2. Likwidowanie barier architektonicznych: <ul style="list-style-type: none">Drogi gminnePrzejścia dla pieszychUrząd Miejski (instalacja windy)Urząd Stanu CywilnegoBiblioteka			2014-2020	
3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych intelektualnie i prowadzenie ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym poprzez rozwój działalności Centrum Integracji i Rehabilitacji			2014-2020	
4. Organizacja przedszkola specjalnego dla dzieci niepełnosprawnych w Szamotułach			2014-2020	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.1.

Nazwa programu	Bezpieczeństwo		Numer programu	10
Nazwa projektu	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego		Numer projektu	10.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, zmniejszenie skali przestępczości			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Straż Miejska Policja	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w mieście			2014-2020	
2. Zwiększenie liczby partoli Straży Miejskiej i Policji			Proces ciągły	
3. Zwiększenie liczby lamp ulicznych			Proces ciągły	
4. Wycinka gęstych zakrzewień w parkach			Proces ciągły	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 10.2.

Nazwa programu	Bezpieczeństwo		Numer programu	10
Nazwa projektu	Rozwój systemu przeciwpożarowego		Numer projektu	10.2.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie zdolności służb ratowniczych do skutecznego działania			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Ochotnicze Straże Pożarne	
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Włączenie Ochotniczych Straży Pożarnych w Przecławiu do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego			2015-2016	
2. Modernizacja i doposażenie OSP w sprzęt przeciwpożarowy			Proces ciągły	
3. Modernizacja obiektów OSP			Proces ciągły	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.1.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej		Numer programu	11
Nazwa projektu	Realizacja strategii współpracy z organizacjami pozarządowymi		Numer projektu	11.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie liczby i skali działania organizacji pozarządowych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Prowadzenie szkoleń i kursów dla przedstawicieli organizacji pozarządowych			Proces ciągły	
2. Organizacja konkursów dotacyjnych i udzielanie dotacji dla organizacji pozarządowych			Proces ciągły	
3. Pomoc organizacjom w sporządzaniu wniosków aplikacyjnych			Proces ciągły	
4. Angażowanie organizacji we współorganizowanie różnych imprez i uroczystości			Proces ciągły	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.2.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej		Numer programu	11
Nazwa projektu	Organizacja i rozwój Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych		Numer projektu	11.2
Cel realizacji projektu	Rozwój aktywności lokalnej, pobudzenie oddolnych inicjatyw społecznych			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenia i Fundacje działające na terenie Miasta i Gminy Szamotuły	
Beneficjenci	Członkowie organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Szamotuły			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja spotkań i szkoleń dla przedstawicieli organizacji pozarządowych			Proces ciągły	
2. Pomoc organizacjom w aplikowaniu o środki zewnętrzne			Proces ciągły	
3. Tworzenie forum do wymiany inicjatyw i poglądów w zakresie organizacji inicjatyw kulturalnych i sportowych na terenie Gminy			Proces ciągły	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 11.3.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej		Numer programu	11
Nazwa projektu	Rozwój inicjatyw społecznych w sołectwach		Numer projektu	11.3
Cel realizacji projektu	Aktywizacja społeczności lokalnych, rozwój aktywności społecznej			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Koła Gospodyń Wiejskich, Rady Sołeckie, Ochotnicze Straże Pożarne	
Beneficjenci	Mieszkańcy gminy Szamotuły			
Zadania			Czas realizacji	
1. Pomoc mieszkańcom w aplikowaniu o środki zewnętrzne			Proces ciągły	
2. Angażowanie organizacji działających na terenach wiejskich we współorganizowanie imprez gminnych			Proces ciągły	
3. Stymulowanie inicjatyw społecznych, mających na celu aktywizację środowisk lokalnych			Proces ciągły	
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.1.

Nazwa programu	Sprawne zarządzanie Miastem i Gminą		Numer programu	12
Nazwa projektu	Opracowanie i wdrażanie strategii promocji Miasta i Gminy		Numer projektu	12.1.
Cel realizacji projektu	Posiadanie dokumentu, wskazującego sposoby promowania Miasta i Gminy. Zwiększenie liczby inwestorów i turystów			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Mieszkańcy i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Opracowanie dokumentu strategii promocji Miasta i Gminy			2014	
2. Konsekwentne wdrażanie zapisów strategii			2015-2020	
3.				
4.				
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.2.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju aktywności lokalnej		Numer programu	12
Nazwa projektu	Modernizacja budynków administracyjnych Urzędu Miasta i Gminy		Numer projektu	12.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków pracy i obsługi interesantów			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Pracownicy, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Prace remontowo-modernizacyjne: <ul style="list-style-type: none">Izolacja fundamentówRemont elewacji i ocieplenie budynku „D”Remont dachu w budynku „A”Instalacja windy dla osób niepełnosprawnych w budynku „A”			2014	
2. Dostosowanie archiwum zakładowego do nowych przepisów (nie może być w piwnicy)			2016	
3. Dalszy ciąg informatyzacji Urzędu, w tym wprowadzenie Gminnego Systemu Informacji Przestrzennej			Proces ciągły	
4. Wprowadzenie Internetu szerokopasmowego			2014	
5.				
6.				

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 12.3.

Nazwa programu	Sprawne zarządzanie Miastem i Gminą		Numer programu	12
Nazwa projektu	Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi		Numer projektu	12.3.
Cel realizacji projektu	Umożliwienie młodzieży poznawania warunków życia w innych krajach, stymulowanie współpracy przedsiębiorców, zbieranie doświadczeń z innych krajów			
Jednostka koordynująca	Urząd Miasta i Gminy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminy partnerskie	
Beneficjenci	Mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Prowadzenie wymiany młodzieży			Proces ciągły	
2. Organizacja spotkań przedsiębiorców			Proces ciągły	
3. Organizacja wizyt studyjnych nauczycieli przedszkoli i szkół, urzędników i przedsiębiorców			Proces ciągły	
4. Organizacja praktyk studenckich i staży			Proces ciągły	
5.				
6.				

ZAŁĄCZNIK 2. FORMULARZ ANKIETY**Miasto i Gmina Szamotuły****ANKIETA - STRATEGIA ROZWOJU GMINY**

Jaka jest Pana/Pani ocena warunków życia w Gminie? Proszę zaznaczyć odpowiednią kratkę według skali: 5 - bardzo dobra, 4 - dobra, 3 - przeciętna, 2 - zła, 1 - bardzo zła.						
Pytanie/Ocena	5	4	3	2	1	Nie mam zdania
Lokalny rynek pracy (możliwość znalezienia pracy na terenie Gminy)						
Żłobki						
Przedszkola						
Szkoły podstawowe						
Gimnazja						
Opieka społeczna						
Opieka zdrowotna						
Warunki mieszkaniowe						
Bezpieczeństwo mieszkańców						
Dostępność do kultury i rozrywki						
Dostępność do sportu i rekreacji						
Wodociągi i jakość wody						
Kanalizacja						
Stan dróg i komunikacji lokalnej						
Stan środowiska naturalnego						
Gastronomia						
Placówki handlowe						
Placówki usługowe						
Obsługa w Urzędzie Miasta i Gminy i jednostkach gminnych						
Inne uwagi						

Proszę wskazać skalę ważności poszczególnych działań w Gminie zaznaczając odpowiednią kratkę według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 - zbędna					
Działanie/Ocena	5	4	3	2	1
Remonty i budowa dróg					
Budowa infrastrukt. okołodrog. (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)					
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej					
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej					
Wydzielanie i uzbrajanie gruntów dla inwestorów					
Aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych					
Zwiększenie nakładów na turystykę (rozwój infrastruktury, promocja)					
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, strażnic OSP, itp.)					
Budowa boisk, sal sportowych (głównie przy szkołach) i placów zabaw					
Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii					

Dalsze działania w zakresie zbiórki, selekcji i powtórnego wykorzystania odpadów					
Rozbudowa usług gastronomiczno-hotelarskich					
Zwiększanie estetyki gminy (np. zakładanie nowych terenów zielonych)					
Intensyfikacja współpracy z gminami partnerskimi					
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy					
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych					
Inne działania ważne dla gminy					
1.					
2.					
3.					

Proszę wskazać pięć najważniejszych działań na terenie swojego sołectwa, na które powinny w pierwszej kolejności zostać wydatkowane środki z budżetu Gminy

1.
2.
3.
4.
5.

Proszę uzupełnić poniższą tabelkę

	18-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	pow. 60 lat
Wiek					
Płeć	Mężczyzna			Kobieta	
Wykształcenie	Wyższe	Policealne	Średnie	Zawodowe	Podstawowe
Status zawodowy	Pracownik etatowy	Rolnik	Przedsiębiorca	Student	Niepracujący
Miejsce zamieszkania	Miejscowość – jaka?		Sołectwo		